

**ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့်
လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ**

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ ဇရပ်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စု မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ သဘွတ်ကုန်း ကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ သဘွတ်ကုန်း ကျေးရွာအကြောင်း----- ၆

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅

၃.၂ ရာသီခွင်ပြုပြင်မှု----- ၁၇

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ----- ၁၈

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြုမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြုမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ ----- ၂၇

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၈

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၉

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၁

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများ
ကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၃

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၅

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise
Ranking)----- ၃၆

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with
Cost/benefits tool)----- ၃၇

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၉

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၂

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- -----
----- ၄၂

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ နောက်ဆက်တွဲ

(၄): အရေးပေါ် ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဇရပ်ကုန်းအုပ်စု၊ သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤသဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊

မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ၊ ဇရပ်ကုန်အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု-စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာသည် ဇရပ်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက် မိုင် (၂၄) အကွာမိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အရှေ့ဘက်တွင် ကျောက်အိုးကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင်ဇရပ်ကုန်း၊ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ (၁၀)ဧက စတုရန်းမိုင်ခန့် ကျယ်ဝန်းပါသည်။

၂.၂ သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ အကြောင်း

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာသည် ဇရပ်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက် မိုင် (၂၄) အကွာမိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အရှေ့ဘက်တွင် ကျောက်အိုးကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင်ဇရပ်ကုန်း၊ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ (၁၀) ဧကစတုရန်းမိုင်ခန့် ကျယ်ဝန်းပါသည်။

ပူပြင်းစွတ်စိုသော ရာသီဥတုရှိပါသည်။ သဘွတ်ကုန်း ကျေးရွာသည် မိုးရာသီတွင် ရွှံ့နွံများထူထပ်ဖြင့် ဖွန်လနှင့် နိုဝင်ဘာလအထိ သွားလာရေး အလွန်ခက်ခဲပါသည်။

လူမှုရေး - လူဦးရေ (၄၃၀) ဦးနှင့် အိမ်ထောင်စု (၆၃) စုရှိပြီး ကျား (၂၀၄) ယောက်၊ မ (၂၂၆) ယောက် နေထိုင်ကြပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးများ အဓိကနေထိုင်ကြပြီး အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်ကြသည်။ မြန်မာစကားစကားသည် အဓိကဘာသာစကားဖြစ်သည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လရာသီ ကျင်းပသော လူမှုဘာသာ၊ ရိုးရာပွဲများကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ကျင်းပကြသည်။

ပညာရေး - သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်း ကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိပြီး ကျား - ၂၃ ဦး၊ မ - ၃၀ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၅၃ ဦးဖြင့် ပညာသင်ကြားနေကြပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာသင်ကြားနေသူ ကျား - ၁၀ ဦး၊ မ - ၁၅ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၂၅ ဦးနှင့် အထက်တန်းအဆင့် ကျား - ၁ မရှိ၊ မ - ၄ ဦးတို့သည် အလှမ်းဝေးသော ဆည်တိုကျေးရွာ မလှိုင်မြို့ တွင် သွားရောက်၍ ပညာသင်ယူ နေရပါသည်။

စီးပွားရေး - အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အဓိကထွက်ကုန်မှာ ဆန်စပါး၊ ပဲတို့ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများရှိသည်။ မိတ္ထီလာမြို့တို့သည် ကုန်သွယ်ရာ အဓိကမြို့များဖြစ်သည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃’၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃’ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသရှိမန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာ မြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

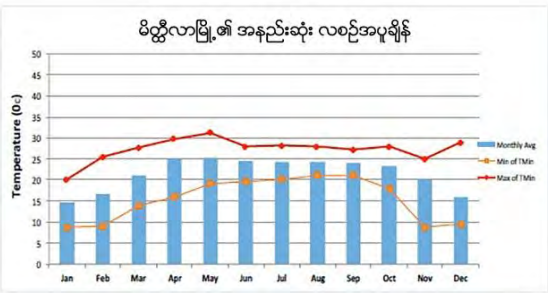
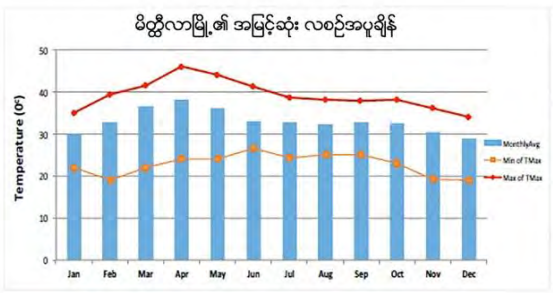

ပုံ၅။မိတ္ထီလာမြို့၏ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည် မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၈၀၀ မီလီမီတာသာ ရရှိသောကြောင့် မြို့သည် လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များတွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံး ရရှိသော မြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များ အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

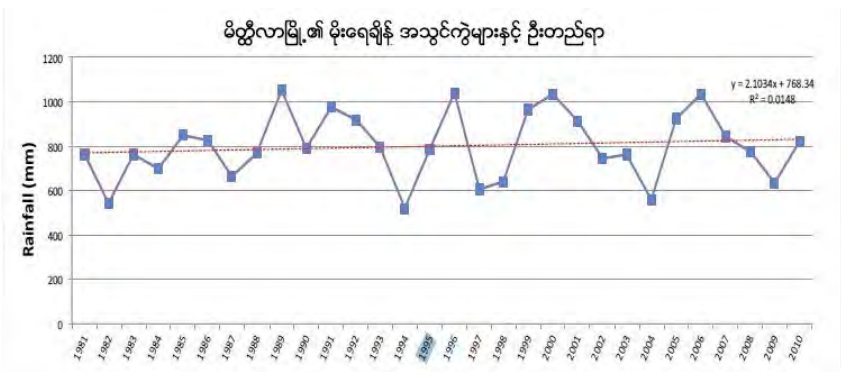

ပုံ၆။မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပဲပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် ဧပြီလသည် အပူဆုံးလအဖြစ် ဖော်ပြပြီး အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ အပူချိန်နှင့်ညီအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် နေနှင့်ညီအပူချိန်များအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် အအေးဆုံးလများမှာ ဇန်နဝါရီနှင့် ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

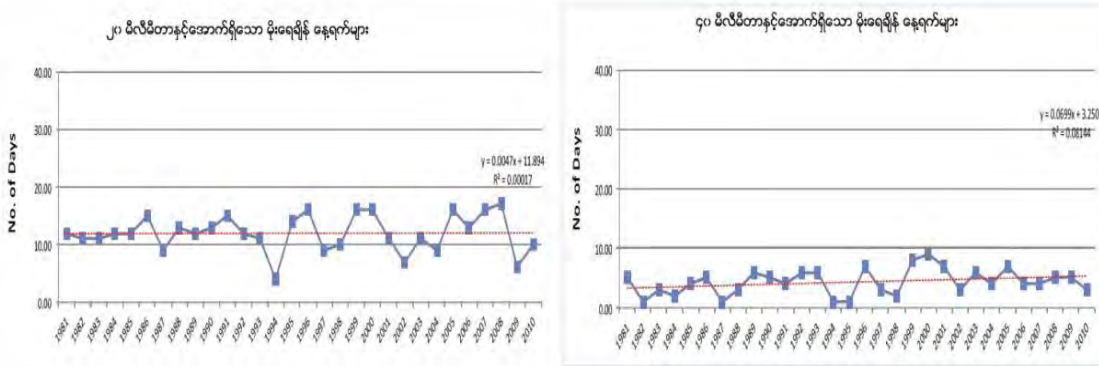

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ၁၉၈၁-

၂၀၁၀ခုနှစ်အတွင်းမိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည်နှစ် (၃၀) အတွင်းနှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကိုဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ခုနှစ်နှင့်အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင်

(၁၀၅၃မိလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မိလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မိလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မိလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သား ခဲ့ကြသည်။ အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မိလီမီတာနှင့် (၄၀)မိလီမီတာ ကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈။ ၂၀ မိလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မိလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်းငယ်ဖော်ပြသည်။

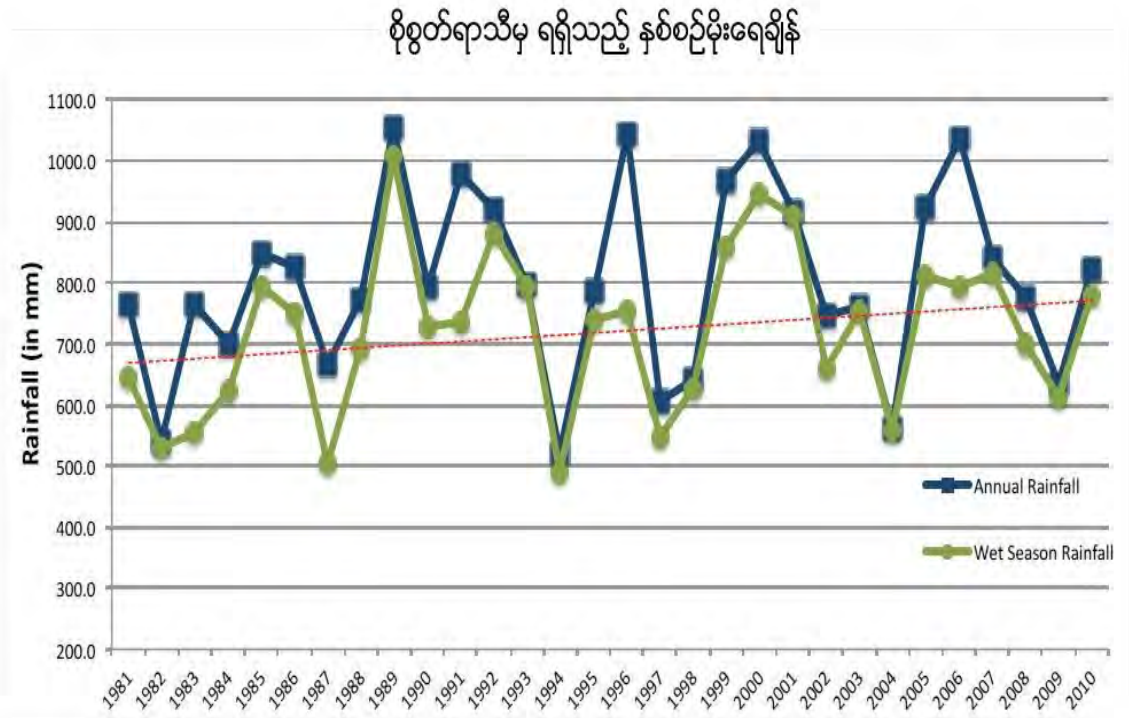
နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မိလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မိလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်ဖွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မိလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁မိလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

ဇယား ၂။မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မိလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မိလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မိလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဧပြီလ၉ရက်
၄၃မိလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မိလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိုဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။ ၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

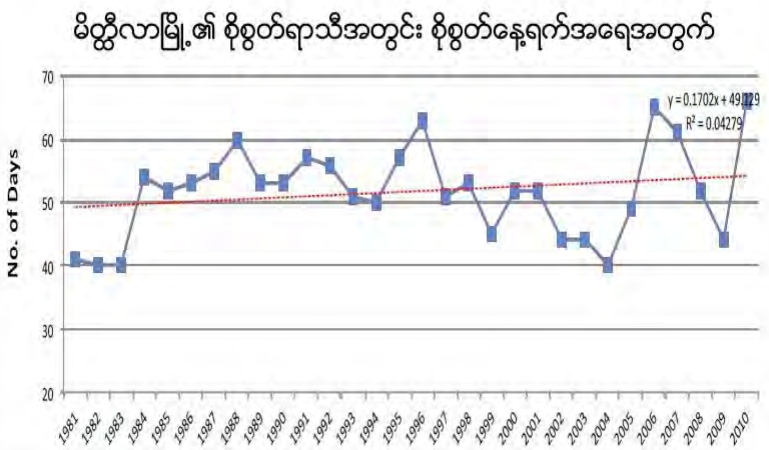
စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။

ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

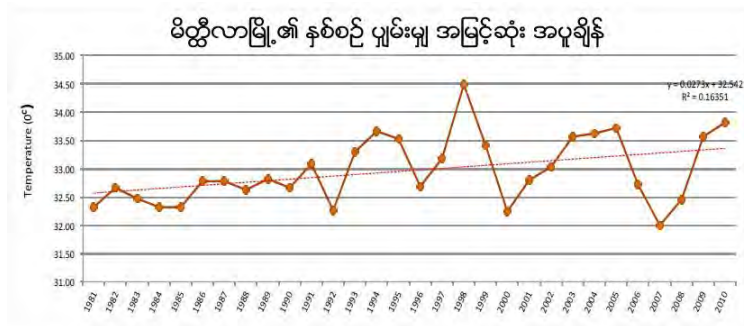
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀။ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

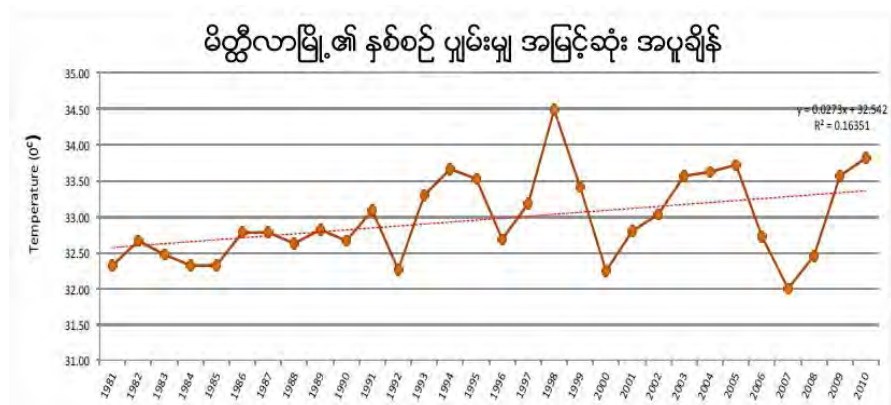
ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက်ကျော် လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့် ၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့် ၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်

သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါကဏ္ဍတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ (၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥညသည် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့် ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ	
၁။	မီးလောင်ခြင်း	၁၉၇၁	(၇)အိမ် မီးလောင်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ဆုံးရှုံး	ရပ်ရွာမှ ထောက်ပံ့ကူညီဖြေရှင်းပေး
၂။	ဝမ်းရောဂါ	၁၉၉၆	တစ်ရွာလုံးဖြစ်ပွား/ (၁)ယောက် သေဆုံး/ ရေမသန့်ရှင်း/ ရှားပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်	အစိုးရမှ ရေတွင်း/ ရေကန်များကို ဆေးခတ် ရှုမ္မငယ်တိုက်နယ်ဆေးရုံမှ လာရောက်ကုသပေး
၃။	လေပြင်းများတိုက်ခတ်ခြင်း	၁၉၈၆မှ ၁၉၈၇ထိ	(၁)အိမ်ပြို/ အချို့အိမ်အမိုးများ အကာများပျက်စီး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြေရှင်းခဲ့ရ
၄။	အအေးလွန်ကဲ	၂၀၁၅	ဆိတ်(၂၀၀)လောက်သေဆုံး ရေ၊ အစားအစာရှားပါး (တိရိစ္ဆာန်)	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြေရှင်းခဲ့ရ
၅။	ရေရှားပါးခြင်း	၂၀၁၆	တိရိစ္ဆာန်များအစားအစာရှားပါး၊ သောက်သုံးရေရှားပါး	အစိုးရမှ ရေကားများလာရောက်ပို့/ ပြင်ပမှ ရေလာရောက်လှူဒါန်း/ ကိုယ်တိုင်ဖြေရှင်းခဲ့ရ
၆။	မိုးခေါင်ခြင်း (အစားအစာရှားပါးခြင်း)	၂၀၁၀	ယာခင်းများ၊ သီးနှံများပျက်စီး တိရိစ္ဆာန်များပျက်စီး	ထင်းခုတ်ရောင်းချ စားသောက်ရ၊ ကိုယ်တိုင်ဖြေရှင်းခဲ့ရ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဇရပ်ကုန်း အုပ်စုအတွင်း တည်ရှိ သည်။ သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်လည်လေ့လာ ကြည့်လျှင် ထူးခြားမှုများကို သိရှိနိုင်သည်။ (၁၉၇၁) ခုနှစ်တွင် သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ၌ မီး လောင်မှု(၁)ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ပေါ့ဆမီးကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာရှိ(၇)အိမ် မီးလောင်ခဲ့ပြီး အိမ်တွင်း ပစ္စည်းဥစ္စာများ ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ ရပ်ရွာမှ ဝိုင်းဝန်းကူညီထောက်ပံ့ ပေးခဲ့သည်။

အစားအစာ၊ အဝတ်အစားများကိုလည်း ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် သဘွတ်ကုန်း ကျေးရွာ၌ ဝမ်းရောဂါ(၁)ကြိမ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ တစ်ရွာလုံးရှိ ကလေး၊ လူကြီး အကုန်နီးပါးခန့် ဖြစ်ပွားခဲ့ သည်။ (၁)ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ အဓိကဖြစ်ပွားရ သည့်အကြောင်းအရင်းမှာ သောက်ရေ၊ သုံးရေမသန့်ရှင်းခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရမှရေတွင်း၊ ရေကန်များကို လာရောက်ဆေးခတ်ပေးခြင်း၊ ရှုမ္မငယ်တိုက် နယ်မှ လာရောက်ဆေးကုသခြင်းများလည်းရှိသည်။ (၁၉၈၆-၇)ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာ၌ လေပြင်းတိုက် ခတ်ခြင်းများရှိသည်။ ကျေးရွာအတွင်း သစ်ကိုင်းကျိုးကျခြင်း၊ အိမ်(၁)လုံးပြိုကျခြင်း၊ (၁၅)အိမ်

ခန့်အမိုးများအကာများ ပျက်စီးခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ကြသည်။ ထိုပြဿနာကို ကျေးရွာမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြေရှင်းခဲ့ရသည်။ (၂၀၁၅) ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာ၌ အအေးလွန်ကဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ သစ်တောများပြုန်းတီးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အအေးလွန်ကဲခြင်းကြောင့် ဆိတ်(၂၀၀)ခန့် သေဆုံးခဲ့ပြီး အစားအစာရှားပါးခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်း၊ ရေမသန့်ရှင်းခြင်းတို့ကြောင့် အဓိကဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာမှ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ ညအခါ မီးဖိုများဖိုပြီး အငွေ့ဓာတ်ပေး ခြင်း၊ စသည့်နည်းလမ်းပေါင်းစုံဖြင့် ကျေးရွာမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ ယခုနှစ်တွင် သဘွတ်ကုန်းကျေး ရွာ၌ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းကို ကြိုတွေ့နေရသည်။ ထို့အပြင် တိရစ္ဆာန်များ အစားအစာရှားပါးခြင်း၊ ရေရှားပါး ခြင်းတို့ကို ကြိုတွေ့နေရသည်။

သောက်သုံးရေ ရှားပါးသောကြောင့် အစိုးရမှ ရေကား(၆)စီးဖြင့် ရေများ လာရောက် ပို့သနေခြင်း၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့ လူမှုကူညီရေး အသင်း၊ မုန်တိုင်းကျေးရွာ လူမှုကူညီရေးအသင်းများမှ လာရောက်လှူဒါန်းပေးလျက်ရှိသည်။ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် မိုးခေါင်ရေရှားပါးခြင်း၊ အစားအစာရှားပါးခြင်းတို့ကို ကြိုတွေ့ရသည်။

မိုးခေါင်ခြင်း ကြောင့် စားဝတ်နေရေးမပြေလည်သဖြင့် ထင်းခုတ်ရောင်းချ စားသောက်ခဲ့ရသည်။ ရာသီ ဥတုလွန်ကဲခြင်းနှင့် အပူ/အအေးလွန်ကဲခြင်းတို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ရေတွင်း/ ရေကန်များခမ်းခြောက်ခြင်း၊ ဆည်များရေပျက်လက်ခြင်းတို့ကို ကြိုတွေ့ရသည်။ အပူချိန် လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် လူတို့တွင် အရေပြားရောဂါများကျရောက်ခြင်းကို ကြိုတွေ့နေရသည်။ လယ်ယာတို့တွင် စိုက်ပျိုးသီးနှံများသည် မိုးရေမရရှိသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းအထွက်နှုန်း လျော့ခြင်းများကို ခံစားနေရသည်။

မိုးခေါင်မှုဒဏ်ကို တောင်သူများ၊ လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကလေး၊ လူကြီး၊ ကျား၊ မ မရွေး ခံစားခဲ့ရသည်။ ပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားသူများလည်း ရှိသည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းသည် သစ်တောများပြုန်းတီးလာမှုကြောင့် ပိုမိုပြင်းထန်လာလျက် ရှိသည်။

၃. ဂရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

ဓမ္မဗျူဟာတို့၏ အသွင်ပြပုံများ၊ ဝိသေသဗျူဟာများ၊ အရပ်ကုန်းပုံများ၊ သာသနာတော်များကို ကျေးဇူးတင် ရှုရှုခြင်းဖြင့်လည်း												၀၁/၀၅ - ၂၀၂၁					
ကမ္ဘာကြီး	တရား	ကမ္ဘာ	ဒွေ	ဝါသီ	ဝါခေါင်	စတင်	ဆုတ်	ပျက်	ပြန်	ကွန်	ကွန်	တရားတော်	တရားတော်	တရားတော်	တရားတော်	တရားတော်	တရားတော်
ဗြဟ္မာ														၂၇၀၀၀၀	၈၅	၅	ဗြဟ္မာ
ဒဿန														၂၆၀၀၀၀	၈၆	၅	ဒဿန
ရတန	-	-			-										၂၆၅	၆	-
ငွေ	-			-										၂၀၀,၀၀၀	၈၆	၅	ငွေ
ဝါ														၂၀၀,၀၀၀	၈၆	၅	ဝါ
ရတန		-												-	၈၆	၅	-
ဆိပ်														၂၆၀,၀၀၀	၈၆	၅	ဆိပ်
နဂါး	-	-	-	-	-									၂၀၀,၀၀၀	၈၆	၅	နဂါး
ဆောင်း																	
ကျွန်း																	
ရာသီဥတု																	
သေနတ်			-	-	-												

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သာသနာတော်များကို အဓိကလုပ်ကိုင်သည်။ နှမ်း၊ ဝါ၊ ပဲခူး၊ ငွေ၊ ရတနာတို့ကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ နှမ်းကို ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ ပဲခူး၊ ငွေနှင့် တွဲဖက်စိုက်ပျိုးသည်။ နှမ်းကို တော်သလင်းလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။ ပြောင်းကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် စိုက်ပျိုးရန် နတ်တော်လတွင် ရိတ် သိမ်းသည်။ တိရိစ္ဆာန်အစားအတွက် အဓိကထားစိုက်ပျိုးသည်။ ငရုတ်ကို ကဆုန်လတွင် ပျိုးထောင်ရန် နယုန်လ တွင် စိုက်ပျိုးသည်။ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လများတွင် ခူးဆွတ်ကြသည်။ ဝါကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင် လများတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လများတွင် ဝါကောက်ကြသည်။ မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်၊ နွား၊ ဝက်တို့ကို အဓိကမွေးမြူကြသည်။ ဆိတ်ကို တစ်ရွာလုံးမွေးမြူကြသည်။ နွားကိုခိုင်းရန်အတွက် သာ မွေးမြူကြသည်။ ဝက်ကို အိမ်ခြေ(၅၀)ခန့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေးနှင့် ပတ်သက်သည့်ပြဿနာများမှာ ဆိတ်တွင် ဝဲရောဂါကျခြင်း၊ အပူရုပ်ခြင်းများရှိပြီး၊ နွားတွင်

ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ်ရောဂါများ၊ ဝက်တွင်းနားရွက်ပြာရောဂါ ကျရောက်ခြင်းများရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် သီးနှံများပိုးကျခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မျိုးမသန်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ရသည်။ လက်တွင်းများရှိသော်လည်း ရေငန်ခြင်း၊ ရေမသန့်ခြင်းများကြောင့် သုံးမရပေ။ သောက်သုံးရေနှင့် ပတ်သက်၍ ရေ ရှားပါးခြင်း၊ ရေမသန့်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ရသည်။ ရာသီဥတုအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ တပေါင်းလများတွင် အပူချိန်များ၍၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင် မိုးရွာသည်။ တန်ဆောင်မုန်းမှ တပို့တွဲ လအထိ ဆောင်းရာသီဖြစ်၍ အအေးလွန်ကဲသည့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုအခြေအနေတွင် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ တပေါင်း လများတွင် အပူချိန်လွန်ကဲ၍ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲ၊ လများတွင် အအေးလွန်ကဲသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားမှု များသောလများမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်လများဖြစ်ကြောင်း၊ အပူဆုံးလများမှာ တန်ခူးလဖြစ် သည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် စတင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဝင်ငွေများသောလများမှာ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်၊ နတ်တော်လများဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေနည်းသောလများမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန် လများဖြစ် သည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြ/ဘေးအန္တရာယ်ပြ/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ပြဆိုရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သဘွတ်ကုန်း ကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဇရပ်ကုန်းအုပ်စုအတွင်း တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သိမ်မြေ-၈၅ အိမ်၊ လူဦးရေ-၄၀၇ ဦးရှိပါသည်။ သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် ကျေးရွာပိုင်သစ်တောရှိပါသည်။ ထိုသစ် တောသည် ရွာ၏အရှေ့ဘက်ဇရပ်ကြီးကန်အနီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ တစ်ဧကခန့်ကျယ်ဝန်းပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ယာဇက-၄၀၀ ခန့်နှင့် လယ်ဧက-၁၃ ဧကခန့်ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် နှမ်း၊ ပဲဇင်းငုံ၊ ဝါ၊ ပြောင်း၊ ငရုတ် စသည်တို့ကို အဓိကစိုက်ပျိုးပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်နှင့် ဝက်ကို စီးပွားဖြစ်မွေးမြူကြသည်။ နွားကို ယာမြေများတွင် ခိုင်းရန်အတွက်သာ မွေးမြူကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မြန်မာလူမျိုးများသာ နေထိုင်ကြသည်။ အခြားဘာသာ ခြားများမရှိပါ။ ကျေးရွာ အတွင်းရှိ လူများသည် သာရေး၊ နာရေး၊ ရပ်ရေး၊ ရွာရေးကိစ္စများတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုအနည်းငယ်သည် မွေးမြူ ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးကိုသာ လုပ်ကိုင်သည်။ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ယာ၊ မြေ၊ လယ်မြေ၊ ရွာပိုင်သစ်တော၊ ကန်၊ ဆည်၊ ရွာပိုင်လမ်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ စာကြည့်တိုက်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ စသည့် အရင်း အမြစ်များရှိပါသည်။ လယ် ယာမြေများတွင် သီးနှံများစိုက်ပျိုးရာ၌ ယခင်က သဘာဝမြေဩဇာ ကိုသာ အသုံးပြုသော်လည်း ယခုအခါဓာတ်မြေ ဩဇာများကို အသုံးပြုလာရသည်။ ထို့အပြင် ရပ်ရွာ၏ လူဦးရေတိုးတက်မှုသည် လွန်ခဲ့သော(၁၅)နှစ်မှစတင်၍ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲ လာသည်။ သောက်သုံးရေကို ဆည်မှရရှိသည်။ ရေတွင်းများရှိသော်လည်း ရေငံသောကြောင့် အသုံးပြု၍ မရပါ။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိလူများသည် ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ၊ ကျား/မ၊ ကလေး၊ လူကြီး စသည်ဖြင့် ပုံစံ အမျိုးမျိုးကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ခိုလှုံရာနေရာမရှိပါ။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ဤဒေသတွင် သတ်မှတ်ထားသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ထားသော မြေမရှိပါ။ ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော သားကောင်နှင့် သစ်ပင်များမရှိပါ။ အရေးပါသော တိရိစ္ဆာန် အနေဖြင့် နွား၊ ဆိတ်၊ ဝက်စသည်တို့ရှိသည်။ ရပ်ရွာပိုင်စိုက် ပျိုးမြေတစ်ဧကသာရှိပြီး ရွာပိုင်ဖြစ်သည်။ အခြားကျေးရွာအတွင်းရှိ ရွာသူရွာသားပိုင် ယာမြေများ ရွာအနီးအနားတွင် ရှိပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဆက်စပ်၍ သစ်တောပြုန်းတီးမှုများရှိပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေး လျော့ကျစေသော ဖြစ်ရပ်များမှာ- စားဝတ်နေရေးအတွက် သစ်ပင်များအားခုတ်လှဲ၍ မီးသွေး ဖုတ်ခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များ အစာအတွက် သစ်ပင်ခုတ်ခြင်း များကြောင့် အရည်အသွေးကို လျော့ကျစေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ဘေးအန္တ ရာယ်များမှာ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ လေထန်ခြင်း၊ မီးဘေးစသည်တို့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ထိခိုက်လွယ်သောအပိုင်းမှာ အရှေ့ပိုင်းဖြစ်သည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

သတ္တဝါကုန်းကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သောသူများမှာ မသန်စွမ်း၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကလေးငယ်များသည် ရွာ၏တောင်ဘက်တွင် စက်ပစ်ကွင်းရှိ သောကြောင့် စက်ပစ်ကွင်းများ လာရောက်ချိန်တွင် ထိုသူများသည် ထိခိုက်လွယ်မှုအဖြစ်များဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုတစ်ကျရောက်လာပါက ချက်ချင်းတုံ့ပြန်နိုင်စွမ်းမရှိသောကြောင့် ထိခိုက် လွယ်သူများ ဖြစ်ပါသည်။

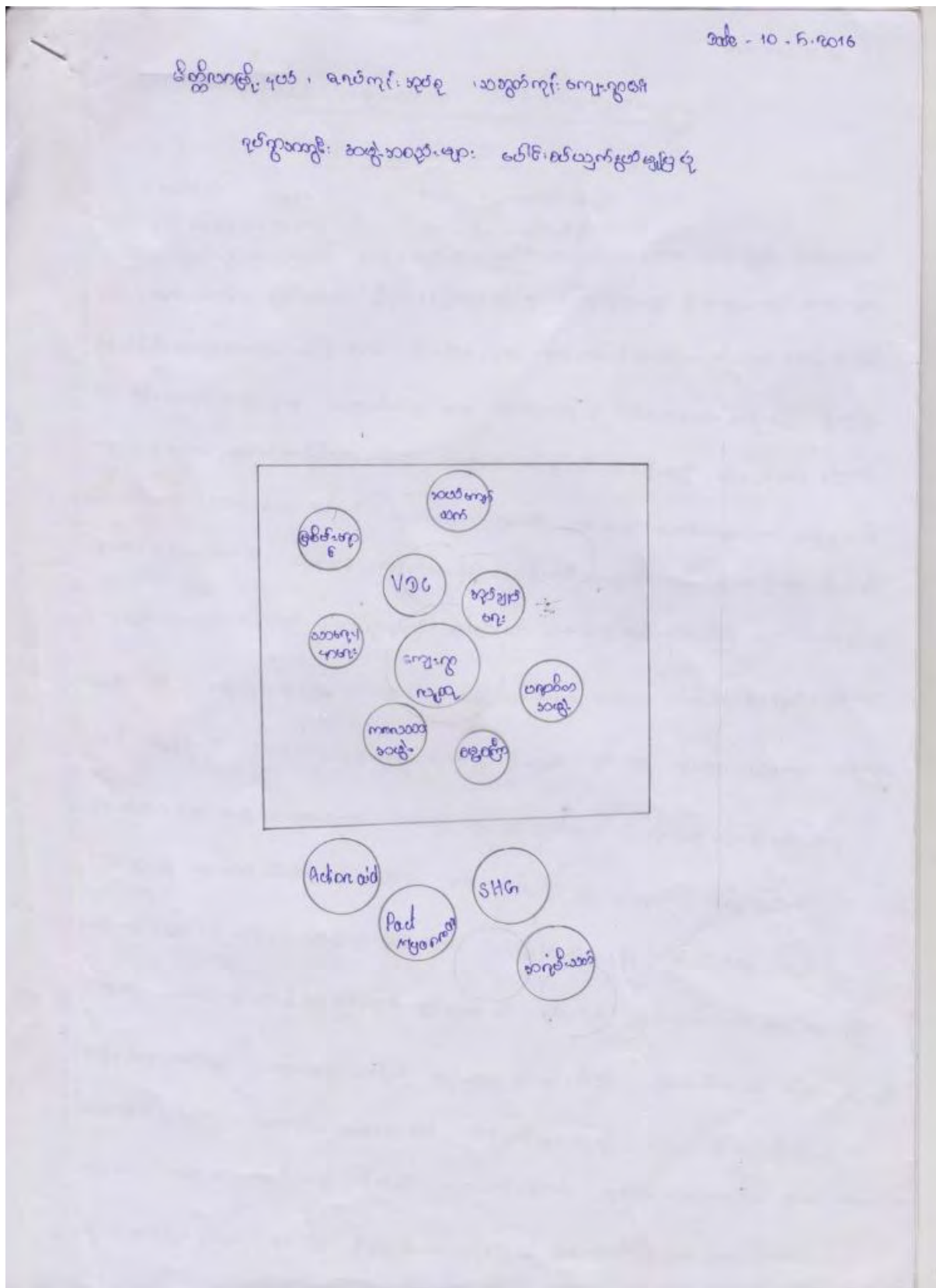
၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူ နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ် တွင် ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့် အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက် လျာညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း
နှမ်း	- စားဝတ်နေရေးအ တွက်ကူညီနိုင်ခြင်း - ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်သုံးနိုင်ခြင်း -	- ပိုးကျခြင်း - ရိတ်သိမ်းချိန် ပိုးအန္တရာယ်ရှိ	- စနစ်တကျသို့ လှောင်ထားရှိ - မျိုးစေ့သီးသန့် ချန်ထားခြင်း	- မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရှု ချခြင်း - အခြားသီးနှံပြောင်း စိုက်ခြင်း
ပဲအင်းငုံ	- ရောင်းစားခြင်း - စားဝတ်နေရေး ဖြေရှင်းခြင်း -	- ပိုးကျခြင်း	- စနစ်တကျသို့လှောင်	- သီးနှံအစားထိုးစိုက် ခြင်း
ဝါ	- ရောင်းစားခြင်း - ဝင်ငွေပိုရခြင်း	- ပိုးကျခြင်း - မှိုရောဂါကျခြင်း	- စနစ်တကျသို့လှောင် ခြင်း - မျိုးချန်မထားပါ -	- အကြံပြုချက်မရှိပါ
ဆိတ်	- စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး အရေး ပေါ်အတွက် အသုံး ဝင်ခြင်း	- ဝဲရောဂါကျခြင်း - အစားအစာရှားပါး ခြင်း - အအေးလွန်ကဲခြင်း	- တိမွေးကုနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း - မီးဖိုဖို၍ အငွေ့ဓာတ် ပေးခြင်း - အဆောက်အဦသီး သန့်ထားရှိခြင်း	- နည်းပညာလိုအပ်
နွား	- ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်အတွက် အသုံး ဝင်ခြင်း	- ခွာနာ၊ လျာနာ၊ လေးဘက်နာ - မိုးဦးကျသောအခါ ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ် ရောဂါဖြစ်	- အဆောက်အဦသီး သန့်ထားရှိခြင်း - အစားအစာနှင့် တစ် နှစ်စာသိုလှောင်ထား ခြင်း	-
ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု (သုံးဘီး၊ ဆိုင်ကယ်၊ လှည်း)	ကျန်းမာရေးအတွက် အလွယ် တကူအသုံးပြုနိုင်သည်။ ရေရရှိ ရန်အသုံးပြုနိုင်သည်။	- မိုးရွာလျှင်အသုံးပြု လို့မရ	- သီးသန့်အဆောက် အဦမထားရှိ	-

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆန်းစစ်မှု ဇယားရေးဆွဲခြင်းအစီအစဉ်ကို (၁၀:၁၅)မှ စတင်ပါတယ်။ ပထမဦးစွာ ဦးဆောင်သူမှာ ရွာတွင်းအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပိုင်ဆိုင်မှုက ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တဲ့အချိန်မှာ ဘယ်လိုအန္တရာယ်ဖြစ်သလဲ၊ သီးနှံရောဂါပိုး ကျရောက်လျှင် ဘယ်လို ကာကွယ်နိုင်သလဲဟုမေးခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးမှာ ဘာ တွေစိုက်သလဲမေးရာ ဆွေးနွေးသူမှ ဝမ်းစာအတွက် ကူညီကြောင်းပြောပါတယ်။ နှမ်းများဘယ်လိုအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်လဲ မေးရာ နှမ်းများပျက်တတ်ခြင်း ရိတ်သိမ်းချိန်မှာ မိုးအန္တရာယ်ရှိကြောင်းပြောပါတယ်။ နှမ်းကို ဘယ်လိုသို လှောင်သလဲမေးရာ အိမ်တွင် စနစ်တကျသိုလှောင်ထားကြောင်း၊ ဝမ်းစာ အဆင်မပြေလျှင် ရောင်းစားကြကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ မျိုးကိုတော့ သီးသန့်သိမ်းထားကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဦးဆောင်သူမှ ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီ ထွေသော သီးနှံများ စိုက်သလားမေးရာ ဆွေးနွေးသူများမှ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရှာဖွေစိုက်ပျိုးကြောင်းသိရှိရသည်။ ပဲဇင်းငုံကို သိုလှောင်ထား သလားမေးရာ ကျေးရွာမှ သိုလှောင်ထားခြင်းမရှိကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ စနစ်တကျ သိုလှောင် ထားခြင်းမရှိဘဲ မျိုးစေ့ကိုဆေးပြားနှင့် သိမ်းထားကြောင်း ပြောခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အခြားမျိုး စေ့များလဲ သုံးစွဲကြောင်းပြောပါတယ်။ နည်းပညာရရှိကြောင်းလဲ ဆွေးနွေးသူများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင် ဘာတွေ မွေးသလဲမေးရာ ဆိတ်၊ နွား၊ တို့ကို မွေးမြူကြောင်း၊ ဆိတ်သည် လတ်တလော စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းရကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဆိတ်ဆိုရင် ဘယ်လို သေဆုံးသလဲမေးရာ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ အအေးပတ်၍ သေဆုံးခြင်းများရှိကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ရောဂါဖြစ်လျှင် ဘယ်လိုကာကွယ်သလဲမေးရာ တိမွေးကုနှင့် ဆက်သွယ်ထား ကြောင်း၊ အဆောက်အဦး သီးသန့်ထားရှိကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ အခြားတိရိစ္ဆာန်ပြောင်းမွေးဖို့ အစီအစဉ်ကို မေးရာမရှိကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ နွားမှာရောဂါဖြစ်သလားမေးရာ မိုးဦးကျတွင် ခွာနာလျာနာ၊ ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ် ရောဂါဖြစ်ကြောင်း ရေမသန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ နွားစာများ သိုလှောင်ကျွေးမွေးခြင်း၊ အစားအစာများမလုံလောက်၍ ဝယ်ကျွေးရကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ တိမွေးကု နည်းပညာပေးမယ်ဆိုရင် တက်မလား မေးရာ တက်မယ်ဟုဆိုတဲ့အကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုမေးရာ သုံးဘီး(၁)စီး၊ ဆိုင်ကယ်(၄၀)၊ နွားလှည်းများရှိကြောင်း နေရာသီးသန့် မရှိကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ သုံးဘီးဆိုင် ကယ်တို့ကို မိုးတွင်းတွင် အသုံးပြု၍ မရကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ ၎င်းတို့ကို သောက်သုံးရေရရှိရန် ကျန်းမာရေးအရေးပေါ် အခြေအနေများတွင် အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ အစည်းအဝေးကို (၁၁:၃၀)တွင် ရှုပ်သိမ်းလိုက်ပါတယ်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သဘွတ်ကုန်း ကျေးရွာအတွင်းတွင် အဖွဲ့(၈)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ အုပ်ချုပ်ရေး၊ သာရေး၊ နာရေး၊ မြစ်မီးရောင်၊ ဆယ်ကျော်သက်၊ VDC၊ ကာလသားအဖွဲ့၊ ပရဟိတအဖွဲ့၊ ဓမ္မစင်္ကြာ အဖွဲ့တို့ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာအပြင်ရှိ အဖွဲ့များမှာ Pact Myanmar ၊ Action aid SHG နှင့် အရံမီးသတ်အဖွဲ့တို့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာအတွက် အရေးကြီး သော ပထမတန်းစားအဖွဲ့များမှာ အုပ်ချုပ်ရေး၊ VDC၊ ကာလသားအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့များသည် ကျေးရွာ၏ သာရေး၊ နာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ရပ်ရွာသာယာရေးလုပ်ငန်းများကို အများဆုံးလုပ်ကိုင်ကြသည်။

ဒုတိယတန်းစားအဖွဲ့ များမှာ သာရေး၊ နာရေး၊ ဓမ္မစင်္ကြာ၊ ပရဟိတအဖွဲ့များဖြစ်ပြီး ၎င်းအဖွဲ့များသည် ကျေးရွာအတွင်းရှိ သာရေး၊ နာရေး၊ ကိစ္စများကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသည်။ တတိယတန်းစားအဖွဲ့များမှာ မြစ်မီးရောင်၊ ဆယ်ကျော်သက် အဖွဲ့များဖြစ်ပြီး ၎င်းအဖွဲ့များသည် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း တိုးတက်ရေးကို အဓိက ထားလုပ်ဆောင်ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို အနည်းငယ်သာ ကူညီပေးလျက်ရှိသည်။ ကျေးရွာပြင်ပ ရှိအဖွဲ့များကို အဆင့်ခွဲခြားရာ AAM ကို ပထမအဆင့်တွင်ထားရှိ သည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် ကျေးရွာသို့ ငွေကြေး၊ နည်းပညာများထောက်ပံ့ပေးထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ SHG ၊ Pack Myanmar အဖွဲ့တို့သည် အဖွဲ့အတွင်းသာ အကျိုးရှိပြီး အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သော တခြား ကျေးရွာသားများကို ထောက်ပံ့ထားခြင်းမရှိပေ။

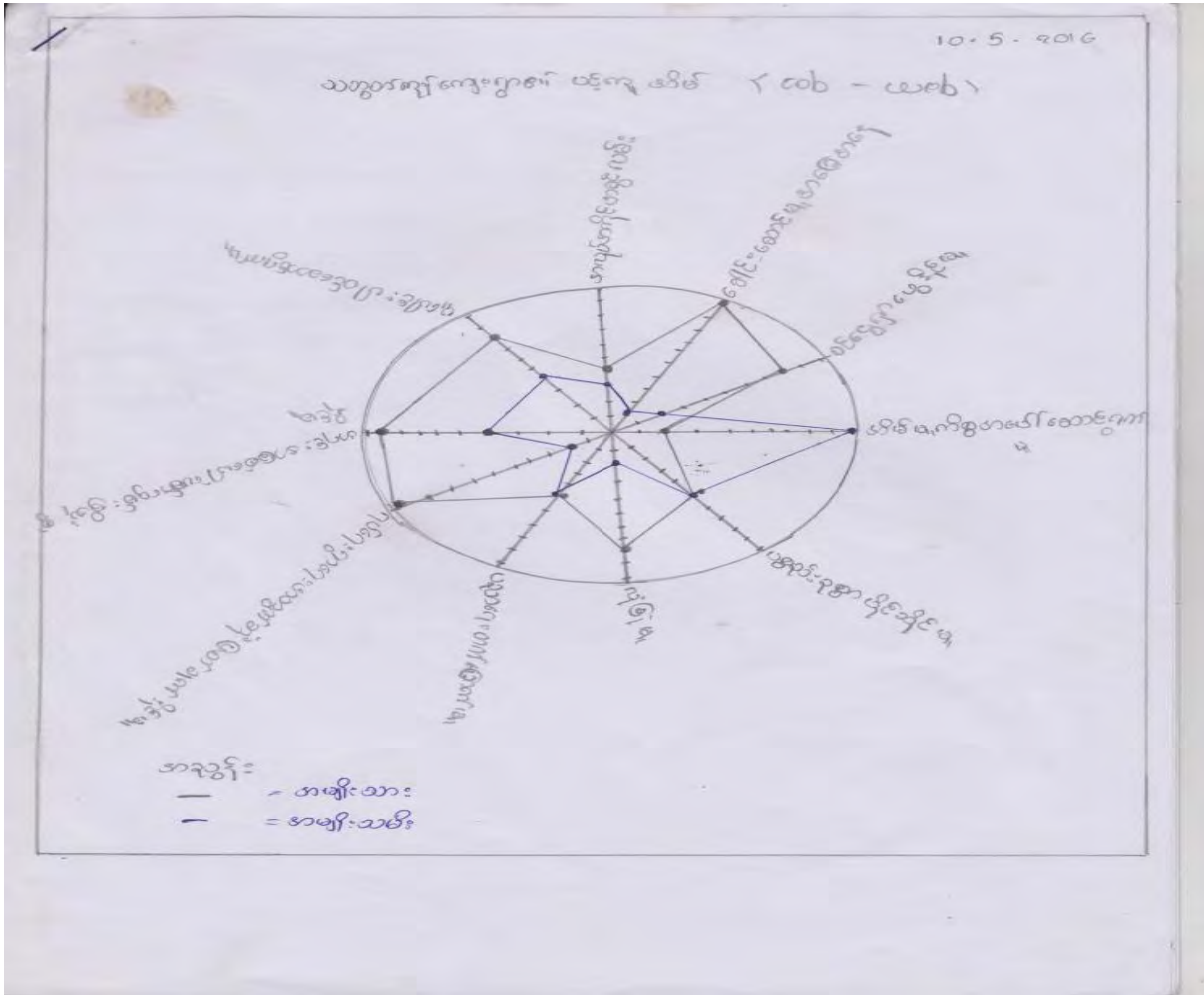
အရံမီးသတ်အဖွဲ့သည် အမည်သာရှိပြီး လုပ်ဆောင်ထားခြင်းမရှိပေ။ ထိုအဖွဲ့စည်း များထဲတွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ သာရေး၊ နာရေး၊ အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်လျက် ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်း အဓိကကျသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်၍ ကျေးရွာ လူထုမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် လူထုအတွင်း ပဋိပက္ခများမရှိပါ။ ထိခိုက် လွယ်သော အုပ်စုများအတွက် ဦးတည်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများ မရှိပါ။

ကျေးရွာ ရှိအဖွဲ့အစည်းများသည် စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းနှင့် စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိ ပြင်ပမှ လာရောက်ဖွဲ့စည်းပေးထားသော SHG အဖွဲ့အစည်းတွင်သာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ တာဝန် ဝတ္တရားများ ထားရှိပြီး ရပ်ရွာအတွင်း သွေးခွဲစေသော အရာများမရှိပါ။ ပေါင်းစည်းစေသော အရာများမှာ ဆည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ သာရေး၊ နာရေးတို့တွင် အတူတကွပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တို့တွင် ဆုံရပ်အဖြစ်သတ်မှတ်ထား ရှိသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ဆယ်ကျော်သက်	ရာသီပွဲတော်များ၊ သာရေးနာရေးသန့်ရှင်းရေးရပ်ရွာ၏လုပ်ငန်းများတွင်ပါရှိသောအဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။
မြစ်မီးရောင်	ကျေးရွာ၏မွေးမြူရေးရုံပုံငွေချပေးခြင်း၊ ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း။
ဓမ္မစင်္ကြံ	ဝါတွင်း(၃)လလုံးဓမ္မစင်္ကြံရွတ်ဖတ်ခြင်း၊ ဘုရားပင့်၊ မိန်းကလေးများအဖွဲ့ဖွဲ့ခြင်း
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
AAM	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဆင်းရဲမုလျော့ချရေး၊ အမျိုးသမီးများစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်း။
မြင့်တင်ခြင်း။	မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်မှုရုံပုံငွေပေးခြင်း။
Pact Myanmar	ရေစစ်အိုးအိမ်သာ၊ ဆည်ပြုပြင်ခြင်း၊ ရေတွင်းရေကန်

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်
ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု

သတ္တဝါကျန်းကျေးရွာ၏ အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်းဝင်မှုမှာ ၄၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများမှာ ၈၀%ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် အချိန်ကုန်ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း

ကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးများ၏ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမှာ ၃၀% ဖြစ်ပြီး အမျိုးသား များသည် ၄၀%ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်နည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသား အလုပ် အမျိုးသမီးအလုပ်ဟူ၍ ခွဲခြား ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ ကျား/မ ခွဲခြားထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ခေါင်းဆောင်မှုအခြေအနေ

ကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးများခေါင်းဆောင်မှုအခြေအနေမှာ ၁၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများသည် ၁၀၀%ဖြစ်ပါ သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် နည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများကို နေရာမပေးခြင်း၊ လက်တွဲမခေါ်ခြင်း၊ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ရှေးရိုးစွဲအယူအဆတွေ ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်မှု

ကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးများ၏ ဝင်ငွေရှာဖွေမှုအခြေအနေမှာ ၉၀% ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများသည် ၂၀%ဖြစ်ပါ သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်နည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် များသောအားဖြင့် ဝင်ငွေမရ သောအိမ်မှုကိစ္စများကိုသာ လုပ်နေရခြင်း ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းအပေါ်ဆောင်ရွက်မှု

အမျိုးသမီးများသည် အိမ်မှုကိစ္စအပေါ်မှာ ၁၀၀% ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများသည် ၂၀%ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက်နည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်မှုကိစ္စအလုပ်ကို မိမိတို့အလုပ်ဟု သတ်မှတ်ထားခြင်း၊ ရှေ့ကထဲက အမျိုးသမီးဆို အိမ်မှု ကိစ္စနိုင်နင်းရမယ်ဟု အယူအဆများရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု

အမျိုးသမီးများသည် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၅၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများသည်လည်း ၅၀%ပိုင်ဆိုင်ပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုများမှာ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး တန်းတူပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။

လုံခြုံမှု

အမျိုးသမီးများ၏ လုံခြုံမှုမှာ ၂၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများလုံခြုံမှုမှာ ၈၀%ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လုံခြုံမှုမှာ အမျိုးသားများထက်နည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် အန္တရာယ်များ မှုကြောင့်ဖြစ်ခြင်း တစ်ယောက် တည်း ခရီးမသွားရဲခြင်း၊ ညအချိန်အပြင်သို့ မထွက်ရဲခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။

ပညာရေးတက်မြောက်မှု

အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေးတက်မြောက်မှုမှာ ၅၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများလည်း ၅၀%ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပညာရေးတက်မြောက်မှုမှာ တန်းတူဖြစ်ပါသည်။

ရပ်ရွာရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု

အမျိုးသမီးများသည် ရပ်ရွာအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုမှာ ၂၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများမှာ ၁၀၀% ဖြစ်ပါ သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်နည်းရခြင်းမှာ ကျေးရွာ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုများမှာ အမျိုးသားများ ကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ အမျိုးသမီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးမှုများကို အမျိုးသားများ ကလက်ခံမပေးခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု

အမျိုးသမီးများသည် အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမီမှုမှာ ၄၀%ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများမှာ ၉၀%ဖြစ်ပါ သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်နည်းရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်း ပါးခြင်း အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာနေထိုင်သလဲ။ အဝတ်ပါးဝတ်ခြင်း၊ အရိပ်ကောင်း နေခြင်း၊ ထန်းရွက် ဝတ်ဆောက်ခြင်း၊ ဦးထုတ်ဆောင်း၊ လုံခြုံသောအဝတ်ဝတ်ရန် လက်ရှည်အင်္ကျီ ထီး၊ ဖိနပ် ရပ်ရွာတွင်းရှိ မတူညီသော အဖွဲ့များမှ အပူလွန်ကဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင် ထားသလဲ။ မိုးတွင်းခါစားရန် သရက်သီးခြောက်လှန်း၊ ခရမ်းသီးခြောက်၊ ချဉ်ပေါင်သီး၊ ဇီးဖြူသီး၊ ဖက်ပွင့်၊ လက်ပံပွင့်၊ ကြောင်လျာသီး၊ ဟင်းပြုပ်ပွင့် အခြောက်လှန်းသုံးစွဲသည်။ အမဲခြောက်၊ ငါးခြောက်

သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးသည် အိမ်ထောင်စုများမှာ သူတို့၏ အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းမှ ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုများအတွက် ဘယ်လိုကာကွယ်ထားနိုင်မလဲ။

- (၁) ခိုင်မာသော အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားမည်။
- (၂) အာဟာရချက်ပြုတ်စား၍ လောင်စာများ မိုးလုံ၊ လေလုံနေရာတွင်ထားရန်။
- (၃) နေပူဒဏ်ခံနိုင်သော အဆောက်အဦများဆောက်လုပ်ရန်။

သောက်သုံးရေးတွင်းများအား စနစ်တကျသောက်သုံးရန် ။

ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ရန်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ကစားရင်းနှင့် လက်၊ ခြေထောက်များ ကျိုးခြင်း၊ အလုပ် လုပ်ရင်း လက်/ ခြေထောက်များ ကျိုးခြင်း	မိဘများနှင့် ဆရာ/ဆရာမများမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်။
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	မိခင်၊ ဖခင်များနှင့် စွန့်ပစ်ထားခဲ့ခြင်း၊ မိဘများ၏ ဆူပူရိုက်နက်မှုများအား ခံရခြင်း၊ (စိတ်အားလုပ်ရသည်။) သားသမီးအချင်းချင်းခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ ကျောင်းဆရာ/မများမှ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း။	မိဘများ၊ ကျောင်းဆရာ/မ၊ ရပ်ရွာလူကြီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ဖေးမကူညီစောင့်ရှောက်ရန်။
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများတွင်သာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရခြင်း။	-ရပ်ရွာလူကြီးများကလေးများအား ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးခြင်း။ မိဘများမှလည်း ပါဝင်စေနိုင်ခြင်း။
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	ကလေးအများစုမှာ အာဟာရပြည့်ဝစွာ မစားရခြင်း၊ ပုံမှန် မစားရခြင်း၊ မိဘများမှ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေရန်။	မိဘများ စီးပွားရေး အဆင်ပြေရန်။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မွေးရာပါ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ချို့ယွင်းခြင်း (မသန်စွမ်း) အပူချိန် လွန်ကဲပြီး ခေါင်းမူး၊ ခေါင်းကို၊ ဖျားနာခြင်း။	ကျေးရွာရှိ ဆရာနှင့် ဆေးကုသခြင်း၊ ကျန်းမာရေး အသိပညာများ ဟောပြောပွဲများအား ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိဘများမှ စီးပွားရေး အဆင်မပြေ၍ ကျောင်းထွက်ပြီး မိဘအား မိသားစု အတွက် ငွေရှာပေးရခြင်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း ကလေးများအတွက် ကျောင်းနှင့်ဝေး၍ လမ်းသွားရခက်ခဲခြင်း၊ ကျူရှင် မတက်နိုင်ရန် အရည်အသွေး မပြည့်မှီခြင်း။	ကျောင်းသားများအတွက် ပညာရေးစရိတ် ထောက်ပံ့ပေးရန်၊ မိဘများအား ပညာရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အသိပညာများပေးခြင်း။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	မိုးခေါင်၍ သီးနှံများ မရရှိခြင်း၊ စီးပွားရေး အဆင်မပြေခြင်း၊ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲခြင်း၊ အပူချိန် လွန်ကဲပြီး ရောဂါများ ထူထပ်ခြင်း။	စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရန်၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ ရရှိရန်၊ သစ်ပင်များ စိုက်မည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးမှာ(၅၄) ချက်ရှိပါသည်။ သို့သော်(၃၂)ချက်မှ (၁၂)ချက်က အစိုးရမှ တောင်းဆိုထားသည်။ ယခုလက်ရှိအခါတွင် ကလေးသူ ငယ်အခွင့်အရေးမှာ (၄)ချက်ရှိပါသည်။ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး (၄)ချက်ရဲ့အတိုကောက်ကို ဦးစွာပြောပြခဲ့ပါသည်။ ရှင်၊ ဖွံ့၊ ကာ၊ ပါ ဟုပြော၍ ရှင်သန်ခွင့်၊ ပါဝင်ခွင့်၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်စသည့်အကြောင်း များမှာ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး(၄)ချက်သာ ဖြစ်ကြောင်း ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဦးစွာပြောပြ ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာပေး၍ ရှင်းပြပါသည်။ ပါဝင်ခွင့်ဆိုလျှင် ဘယ်လိုမျိုးဆိုလိုပါသည် ဟု ပြောပြခဲ့ ပါသည်။ မိဘများမှလည်း ကလေးသူငယ်များ/ မိမိတို့၏ သားသမီးများ အား ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် ပြောပြပါသည်။ အကယ်၍ ရပ်ရွာအတွင်းမှာ ဘေးအန္တရာယ် သားသားတို့ သမီးတို့မှာ ဘာတွေ ဖြစ်လာနိုင်မလဲ/

ဘာတွေဆုံးရှုံးလာနိုင်မလဲဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မေးမြန်းခဲ့ရာ၊ ပါဝင် ဆွေးနွေးသူများမှ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ရင် အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်၊ ပညာသင်လို့ မရတော့ဘူး၊ စားစရာတွေ မရှိတော့ဘူးဟု ပြောပြခဲ့ပါသည်။ အဲလိုဖြစ်ခဲ့ရင် ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးတွေ ဆုံးရှုံးမှုရှိသလားဟု မေးပါသည်။ ထိုအခါပါဝင် ဆွေးနွေးသူများမှ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးမှုရှိကြောင်း ပြောပါသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဥပမာပေး၍ ရေကြီးလာမယ်ဆိုရင် ဘာတွေလုပ်ပေး နိုင်မယ်ထင်လဲဟု မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများက အသက်ကြီး ရွယ်အိုတွေဆိုရင် သူတို့ တွေကို လုံခြုံတဲ့နေရာ ပို့ပေးနိုင်တယ်။ နီးစပ်ရာတွေ ကိုပြောမယ်/ သတင်းပေးမယ်၊ ရေကြီးပြီးသွားတဲ့အခြေအနေမှာ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနဲ့ ချိတ်ဆက်မယ်၊ ကလေး များအား စောင့်ရှောက်ပေးရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာကို သတင်းပေးပြီးအကူအညီတောင်းပေးပါမည်ဟု ပြောပါသည်။ ကူညီရေး/ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့တွေနဲ့ ကျေးရွာကလည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပါမည်ဟု ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခု ကြုံတွေ့လာရတဲ့အခါ လူတစ်ယောက်မှာ ခံစားချက်ရှိနိုင်တယ်ဟု ဆွေးနွေးသူပြောပါသည်။ အဲဒီအခါကလေးသူငယ်တစ်ယောက်မှဆိုရင်-

ဦးခေါင်း - ပညာရေးသဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လာမယ်ဆိုရင် ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်မလဲဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ယခုလိုရေးခြားပါးလို့ မသန့်ရှင်းတဲ့ရေတွေသောက်မိရင် ရောဂါတွေဖြစ်နိုင်တယ်/ မိုးခေါင်ရေခြားတဲ့အတွက် အစားအသောက်ချို့တဲ့တယ် ဒါတွေဖြစ်နိုင်တယ်ဟု ဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

နှလုံးသား - ကလေးသူငယ်တွေ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုကြုံရင် ကလေးတွေဖြစ်တဲ့ အတွက် နှလုံးသားကနနယ်တယ်။ အဲတော့ ကြောက်စိတ်ရှိတယ်။ လန့်မယ်၊ အားငယ်၊ သိမ်ငယ် တဲ့စိတ်တွေလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

လက် - ရေကြီးရင် လက်က တစ်ခုခုကို ဖမ်းဆုတ်ထားမယ် (ဥပမာ-ရေသန့်ဘူး) ဆိုရင် အသက်ကိုကယ်နိုင်မယ်ဟုလည်း ပြောပါသည်။

ခြေထောက် - ပြေးနိုင်လွှားနိုင်တယ်၊ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုပြီးဆုံးသွားခဲ့ရင်တောင် မိမိရဲ့မိဘများ ကို ပြန်လည်ကူညီနိုင်တယ်ဟု ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မိတ်ဆက်စကားပြောကြားပါသည်။ ထို့နောက် ကျေးရွာ အတွင်းရှိ ရပ်ရွာလူထုအပေါ်အဓိကကျရောက်နေသော/နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှာ ဘယ်လို အန္တရာယ်လဲဟု ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ မေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ ကျေးရွာမှာအဓိက

ဖြစ်ပေါ်နေတာကတော့ မိုးခေါင်ရေရှားပါးခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်ဟုပြောပါသည်။ ယခုအခါ တွင်အပူချိန်လွန်ကဲ၍ အိမ်တွင်မွေးထားသော တိရိစ္ဆာန်များ သေခြင်းများ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ယခုနှစ်တွင် လေပြင်းထန်စွာတိုက်ခတ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ပြောကြား ပါသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဟိုးယခင်အခါများတွင် ကျေးရွာ၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်နှင့် လွန် လွန်ကဲကဲဖြစ်ပွားခဲ့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအား မှတ်တမ်းပြုစု၍ သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေး နွေးတိုင်ပင်မှုများ ရှိပါသလားဟုမေးရာ ကျေးရွာသူ/သား များမှ ငါတို့ကျေးရွာမှာတော့ အခုအချိန်ထိ ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ဘေးအန္တရာယ်မျိုး အဖြစ်ခဲ့ဖူးသေးဘူး၊ လေတိုက်တာ သွပ်လန်တာတို့ကတော့ ငါတို့ငယ်ငယ်တုန်းက တခါဖြစ်ခဲ့ ဖူးတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒါတွေကို မှတ်သားထားတာတွေတော့ မရှိဘူး၊ အဲ့အချိန်က စာမတက်တဲ့ လူများ တာလဲပါတယ် မှတ်သားရမှန်းလည်း သိရှိမှုမရှိခဲ့ဘူးဟု ပြောပြပါသည်။

အန္တရာယ်အတွက် သတ်မှတ်ထားတဲ့အဆင့်များရှိလားဟု ဦးဆောင်သူမှမေးရာ ရှိ တော့ရှိတယ်။ လေတ အားတိုက်လာလို့ မီးသတ်ပြုဆိုရင် သံချောင်းကို တစ်ချက်ခြင်း သတ်မှတ်ထားတယ်ဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြော ကြားပါသည်။ အန္တရာယ်တွေအတွက် ထိခိုက် လွယ်သူတွေ ကျေးရွာအတွင်းမှာ ရှိသလားဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေး သူမှ မေးပါသည်။ ထိုအခါ ထိခိုက်လွယ်သူတွေတော့ရှိတယ်။ မသန်စွမ်းဆိုရင်တော့ သိပ်မရှိပါဘူး။ သက်ကြီးရွယ်အိုနဲ့ ကလေးတွေတော့ရှိတယ်။ သူတို့တွေက အသက်ကြီးလာတော့ တော်ရုံဆိုရင် ဘာမှမလုပ်နိုင်ဘူး၊ ကလေးတွေလည်း ငယ်တော့ အတူတူပဲဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာရဲ့အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်ပြမြေပုံဆိုတာတော့ မရှိဘူးဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။

ရပ်ရွာအတွင်းမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ လေ့လာစောင့်ကြည့်တဲ့ ကြို တင်ခန့်မှန်းတဲ့ ဓလေ့ တွေရှိသလားဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှမေးရာ ရပ်ရွာလူထုမှ ရှိပါသည် ဟုဖြေကြားပါသည်။ ပုဇဉ်းလေးတွေ နိမ့်နိမ့် လေးပျံရင် မိုးရွာတော့မယ်၊ ပုဇဉ်းရင်ကွဲ (ဒေါ်ရင်း)အော်ရင် မိုးနီးလာပြီ၊ တောက်တဲ့အော်တဲ့အခါ မ ဆိုလျှင် မိုးရွာ တော့မယ်၊ စုံ ဆိုရင်တော့ လေတိုက်မယ် စတဲ့အမှတ်အသားနဲ့ လေ့လာတယ်ဟု ပြောပါသည်။ တိမ်အရောင်က အနီရောင်တက်လာရင် လေကြမ်းတော့၊ အနောက်တောင်ဘက်က မိုးတိမ်တွေတက်ပြီး တိမ်တွေမဲ လာရင် မိုးရွာ တော့မှာ မိုးများမှာဆိုတဲ့ သင်္ကေတတွေနဲ့ သတ်မှတ်ကြတယ်ဟု ကျေးရွာသူ/သား များမှ ပြောပြပါသည်။ ကြိုတင် သတိပေးရေးတာဝန်ခံ/ ကြိုတင်သတိပေးတဲ့သူကျေးရွာမှာ ဘယ်သူတွေက သတိပေးလဲဟု ဦးဆောင်သူမှ မေးရာ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ဆယ်အိမ်ခေါင်း များမှပေးပါသည် ဟုပြောပါသည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ရပ်ရွာမှာ အဓိက ဦးဆောင်လုပ်တာ/ တာဝန်ရှိ တာကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ပဲဖြစ်ပါသည်ဟုပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် သတင်းယူသူ/မှတ်တမ်း ထားတဲ့ သူ အမြဲတမ်းမရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။

အန္တရာယ်တခုခုနှင့် ကြုံတွေ့လာခဲ့လျှင် ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနံပါတ် အဆက် အသွယ်(တခြား)ရှိပါသလားဟု ဦးဆောင်သူမှမေးရာ ကျေးရွာသူ/ သားများမှ မရှိပါဘူး၊ ကျေးရွာရဲ့ သူကြီးမှာကို မရှိတာပါ။ ကျေးရွာမှာ တာဝန် ကျတဲ့ ကျောင်းဆရာဆရာမလေးတွေကတော့

ကျေးရွာရဲ့အခက်အခဲကိုသိလို့ သူတို့မြို့က အဆက်အသွယ်နဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး ယခုရေခြားပါးချိန်မှာ ရေလှူတဲ့ကားတွေ လာတာပါဟု ပြောပါသည်။ အခြားကျေးရွာမှ ဆက်သွယ် တာတော့ မရှိပါဘူး သိလည်းမသိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။

တကယ်လို့ ကျေးရွာမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်ပေးချက်များအား ဘယ်လိုနည်း လမ်းတွေနဲ့ရရှိသလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာလူထုမှ အခုဆိုရင် တယ်လီဖုန်းတွေ ကလည်းရတယ်၊ ရေဒီယိုတွေကလည်း ရတယ်၊ လက်ကိုင်ဖုန်းတွေကလည်းရတယ်ဟု ပြောပြ ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ကြိုတင်သတင်းပေးတဲ့နည်းလမ်းတွေ အသုံးပြုတာ တော့မရှိဘူး။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်လည်း မရှိပါဘူး။ ကြိုတင် သတိပေးသတင်းပေး တဲ့နည်းလမ်းများကို ရပ်ရွာအတွင်းမှာ ဘယ်လိုဖြန့်ဝေသလဲဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မေးမြန်း ပါသည်။ ထိုအခါ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ခေါင်းလောင်းထိုးတယ်၊ လူ့အချင်းချင်းသတင်းပေးတယ်/ ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုဖို့ ကိရိယာတပ်ဆင်ထားတာတော့ရှိတယ်၊ ရွာမှာခေါင်းလောင်းတော့ရှိတယ်။ အရေးပေါ်ဖြစ်ဖြစ်/ သတိပေးတာဖြစ်ဖြစ် ခေါင်းလောင်းထိုးတယ်/ ခရာမှုတ်တယ် ဒါတွေတော့ လုပ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ရပ်ရွာအတွင်းမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်သတိပေး ပြင်ဆင်တဲ့ ကော်မတီက အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ပဲလုပ်တယ်၊ သူတို့ကလုပ်ရမယ့်ဟာကို ပြောတယ်ဟု ပြောပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မိတ်ဆက်စကားပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာအစိုးရမှ သတ်မှတ်ထားတဲ့ နယ်မြေတွေ မလုပ်မကိုင်ရတဲ့နယ်မြေ၊ ကြီးပိုင်းတွေရှိလားဟု ဦးဆောင်သူမှမေးပါသည်။ ပါဝင်ဆွေး နွေးသူများမှ သတ်မှတ် ထားတဲ့နယ်မြေ၊ ကန့်သတ်နယ်မြေတွေတော့ရှိတယ်။ သံကြိုးဆိုတာတို့က ကြီးပိုင်းတော့မဟုတ်ပေမယ့် အရင်က လုပ်ကိုင်ခွင့်မပြုဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ တိရိစ္ဆာန် တွေကော တောထဲမှာရှိတဲ့တိရိစ္ဆာန်တွေအတွက် စားကျက်အလုံအလောက်ရှိလားဟု ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ မေးပါသည်။ အဲ့လိုမျိုးတိရိစ္ဆာန်တွေအတွက် ရှိတာ တော့ရှိတယ်။ အခုက ဟိုအရင်လိုတော့ မပေါ်တော့ဘူး နည်းနည်းတော့ရှားပါးလာတယ်/ မူလသစ်တောတွေတော့ မရှိတော့ဘူး။ သစ်ပင်တွေကို ခုတ်ပြစ်၊ လှဲပြစ်တယ် (ယူကလစ်)ဆိုတဲ့သစ်တွေ စိုက်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

NGO အဖွဲ့အစည်းတွေက ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ သစ်တောတွေကို ပြုန်းတီးမှုတွေ ခေါင်းပုံဖြတ်တဲ့ သူတွေတော့ မရှိပါဘူး သစ်တောဆုံးရှုံးအောင်လည်းမလုပ်ပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ မြေကြီးအနေထားက အရင်လိုတော့မဟုတ် တော့ဘူး၊ ကန်တွေဆယ်တယ်ဟုလည်း ပြောပါသည်။ ကျေးရွာရဲ့တိုး တက်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်းအတွက်နဲ့ ကျေးရွာရဲ့ သဘာဝသစ်သီးဝလံတွေ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေကို ရှင်းလင်းဖျက်ဆီးပြစ်သလိုများ ဖြစ်နေသလားဟု ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှမေးပါသည်။ အဲ့လိုမျိုး ရှင်းလင်းဖျက်ဆီးပြစ်တာ အပင်တွေကိုမီးရှို့ပစ်တာတွေမရှိဘူး/ ကျေးရွာမှ စိုက် ပျိုးရေး/ မွေးမြူရေးတွေ အခြားလူတွေက လာပြီးပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်တာတွေ ဘာတွေရှိလဲဟု ဦးဆောင်သူမှ မေးပါသည်။ (ဥပမာပေး၍ အသားတိုးကြက်(CP)တွေ)လိုမျိုး ကိုယ့်အမျိုးမဟုတ်တဲ့ဟာတွေနဲ့လာရောက်ပြီး ဖျက် ဆီးတာတွေမရှိဘူးဟု ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ပြောပါသည်။

ဒီကျေးရွာရဲ့အနီးအနားမှ သာသနာ့နယ်မြေတွေ၊ ရှေးယခင်ကတည်းက တည်ရှိနေတဲ့ ဘုရားစေတီတွေ၊ ရှေးဟောင်းအမွေနှစ်ပိုင်းနေရာတွေ သတ်မှတ်ထားတာတွေရှိလားဟု ဦးဆောင် မေးမြန်းသူမေးရာ ကျေးရွာသူ/ သားများမှ သာသနာပိုင်နယ်မြေတွေ ဘာတွေတော့မရှိဘူး သာသနာနဲ့ပတ်သက်တာတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းပဲ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာလည်း ဘုန်းကြီးက ခွင့်ပြုတဲ့သာသနာ့ကျောင်းတွေတော့ ဆောက်လို့ရတယ်။ စစ်တပ် ကပိုင်တဲ့ သံကြိုးကြိုးပိုင်းတွေရှိတယ်။ ကျူးကျော်မရတဲ့သစ်တောကတော့ ယူကလစ် သူတို့အသစ်စိုက်ထားတဲ့ အပင်တွေပဲ ရှိတယ်ဟုပြောပါသည်။ ရွာမှာလုပ်တဲ့စီမံကိန်းတွေက သာသနာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ၊ နယ်မြေတွေကို ထိခိုက်ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးမှုတွေကော ဖြစ်စေလားဟုမေးရာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေကို ထိခိုက် တဲ့စီမံ ကိန်း(လုပ်ငန်း)တွေတော့ မရှိသေးပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ သင်္ချိုင်းနယ်မြေတွေကော ကျေးရွာမှအရင်ကထက် နည်းလာလား၊ ကျဉ်းလာလားဟုမေးရာ သင်္ချိုင်းနယ်မြေတွေကတော့ အရင် အတိုင်းပါပဲ တိုးချဲ့မှုမရှိသလို နည်းမ လာပါဟု အရင်ကျင်းအဟောင်းမှာပဲ ပြန်လည်တူးပြီး ထပ်မြှုပ်ရတာတွေတော့ရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။

စီမံကိန်းတွေလာလုပ်တာတော့ အဆောက်အဦတွေတော့များလာတယ်။ ကျေးရွာအတွက် အကျိုးရှိတဲ့ အဆောက်အဦတွေပေါ့ဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုပုံစံ၊ နေပုံထိုင်ပုံ၊ တွေပြောင်းလဲမှုရှိလားဟု ဦးဆောင်သူမေးရာ ပြောင်းလဲမှုတော့မရှိဘူး၊ ဒါပေမယ့် အရင်လို အစုလိုက်တွေ စကားပြောတာတွေ ဘာတွေတော့မရှိတော့ဘူး၊ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်နေ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ်လေးတွေတော့ ဖြစ်လာတယ်။ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စတွေဆိုရင် အားလုံး အတူတူပူး ပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြတယ်ဟု ပြောပါသည်။

ရွာအနီးအနားမှာ ချောင်းတွေကန်တွေရှိလားဟု မေးမြန်းရာ ချောင်းတော့မရှိဘူး ရိုးတော့ရှိ တယ်ဟု ပြော ပါသည်။ ထိုအခါ ရိုးမှာဘာတွေမလုပ်ရဟူ၍ သတ်မှတ်ထားတာတွေရှိလား (ဥပမာ အမှိုက်တွေမပစ်ရဘူး) စသည် ဖြင့် သတ်မှတ်ချက်တွေရှိလားဟု မေးပါသည်။ အဲ့လိုသတ်မှတ် ထားတာတွေတော့မရှိပါဘူး၊ ဆည်တော့ရှိတယ် ဆည်မှာတော့အမှိုက်တွေမပစ်ရဘူးဆိုတဲ့ သတ် မှတ်ချက်တွေရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာက စိုက်ပျိုးရေး အတွက် မြေဩဇာ (ဓာတု)တွေ သုံးလား သဘာဝမြေဆွေးတွေ သုံးကြလားဟုမေးပါသည်။ ကျေးရွာသူ/ သားများ မှ နွားချေးရှိတဲ့အိမ်/ ဆိတ်ချေးရှိတဲ့အိမ်တွေကတော့ ဓာတုဓာတ်မြေဩဇာသုံးလည်း နည်းနည်း ပဲသုံးတယ်။ မရှိတဲ့ အိမ်ကတော့ အဲ့တာတွေပဲဝယ်သုံးရတာပေါ့ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအခါ မေးမြန်းသူက ပိုးသတ်ဆေး တွေကော ဖြန်း လားဟုမေးရာ နမ်းတွေ ဝါတွေကိုတော့ ဖြန်းပါတယ်။ အဲ့လိုဖြန်းတော့ နှာခေါင်းစည်းတွေ လက်အိတ်တွေ ဝတ်ကြ လားဟုမေးရာ ကျေးရွာမှာတော့ အဲ့တာတွေသုံးတာ တော့မရှိဘူး ဆေးဖြန်း တယ်ဆို ဒီအတိုင်းပဲဖြန်းလိုက်ကြတာ ဟုပြောပါသည်။

ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ ကျောက်ခဲတွေ မြေတွေကို ရွာရဲ့အနီးအနား၊ ကျေးရွာပိုင်တဲ့ သယံဇာတ၊ အရင်းအမြစ်တွေ ကိုလာရောက်ပြီးတော့ ဇရပ်ကုန်းက လာရောက်ပြီးတော့ယူကြတယ်။ အဲ့လို ကျူး ကျော်ပြီးယူကြတာတွေကို တား မြစ်ကန်သတ်မှုတွေ မလုပ်ကြဘူးလားဟု မေးပါသည်။ တားမြစ်တဲ့ လူမရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ရပ်ရွာထဲမှာ ရေ တွင်းတွေတော့တူးတယ်၊ ရေခဲရေတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် သိပ်ပြီးတော့မသုံးကြဘူးဟု ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းနဲ့ပတ် သက်ပြီး ရေလျော့နည်းမှုတွေမရှိပါဘူးဟု

ပြောပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းမှာတော့ ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ စက်တွေဘာတွေတော့ရှိတယ်။ အဲ့တာတွေကနေတော့ လေထုကိုညစ်ညမ်းမှုတော့ ရှိတာပေါ့ဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာလူထု တွေရဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေ အညစ်အကြေးတွေ အမှိုက်တရိုက်တွေက ကျေးရွာလူထုရဲ့ ကျန်းမာရေးကိုထိခိုက်စေလားဟုမေးရာ ကျေးရွာလူထုရဲ့ကျန်းမာရေး ထိခိုက်မှုရှိတာပေါ့ဟု ပြောပါသည်။ စနစ်တကျစွန့်ပစ်တာမဟုတ်တော့ ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ညစ်ပတ်တယ် ကျန်းမာရေးလည်းထိခိုက်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ကျေးရွာမှာရှိတဲ့သက်ကြီးရွယ်အို မသန်စွမ်းကလေး၊ အမျိုးသမီးတွေအတွက်က ကိုယ်ခွဲမရှိတဲ့ လူတွေအတွက်ကတော့ ဘယ်နေရာဖြစ်ဖြစ် အနည်းငယ်တော့ ဒုက္ခရောက် တာပေါ့ဟု ပြောပါသည်။ ရွာရဲ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိတဲ့သစ်တော၊ ရေ၊ ယာခင်းတွေကို ကျူးကျော် တာတွေမရှိဘူး၊ သံကြီးမြေမှ ယာခင်းတွေကိုချဲ့လိုက်တဲ့အတွက် ဆည်မြေပိုတယ်၊ အဲ့လိုယာခင်း လုပ်ဖို့သစ်တောတွေက သစ်ပင်တွေကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းဖြစ်တော့ သစ်တောတွေ ပြုန်းတယ်၊ သစ်ပင်တွေရဲ့ငုတ်တွေပါ တူးဖြစ်တယ်၊ အရင်ကချဲ့ထွင်မှုတွေမရှိဘူး၊ ယခုသစ်တွေခုတ် ဆည်မြေ ဖို့တော့ ရေခြားလာတယ်။ သစ်ပင်တွေ စိုက်မယ်ဆိုပြီး အခွန်ပေးပြီး ယူထားတဲ့မြေတွေ ပြန်သိမ်း တယ်၊ ဦးစီးဦး ဆောင်ပြောမည့်သူမရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများကို စစ်ဆေးပြီး အစည်းအဝေး ကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်းကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
မိုးခေါင်ခြင်း	X	XXX	XX	-	-	X	X	X	XX	၁၁
လေထန်ခြင်း	X	XX	X	XX	XX	X		XX	X	၁၂
မီးဘေး အန္တရာယ်	X	XX	X			XXX	XX	X	X	၁၁
တိရိစ္ဆာန်သေဆုံးခြင်း	X	XX	XX	X	X			XX	X	၁၀
ဝမ်းရောဂါ	X	XX	XX			X		X	X	၈

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ကျရောက်နေသော အခက်အခဲများကို ဦးစွာပြောပြီး ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အဓိကပြဿနာများထဲမှ မိုးခေါင်ရေရှား တာက တစ်နှစ်မှာ (၁)ကြိမ်တော့ဖြစ်တယ်။ ဘယ်ရာသီတွေမှာဖြစ်များလဲဟု မေးရာ၊ ကဆုန်၊ နယုန်မှာဖြစ်တယ်။ ဘယ်လိုအချိန်တွေမှာ ကျရောက်တက်လဲ/ ဘယ်လောက်ကြာကြာဖြစ်တက်လဲမေးရာ အနည်းဆုံး တော့(၂)လ လောက်တော့ဖြစ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်မီ (မိုးခေါင်ရေခြား) ကြိုတင်သတိပေးချက် တွေပြုလုပ်တာရှိလားဟု မေးရာ/ ရှိပါတယ်၊ ရပ်ရွာ အတွင်းကတော့မဟုတ်ဘူး။

ရေဒီယိုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက် တွေရရှိတယ်။ ကျေးရွာမှ မိုးခေါင်ခြားတာက ၃၀% နှုန်းလောက်တော့ ဖြစ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

လေထန်တာက တစ်နှစ်မှာဆို ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်ဖြစ်သလဲဟု မေးပါသည်။ လေ ထန်တာက လေတအားတိုက်ရင်သာဖြစ်တယ်။ (၃)နှစ်တစ်ကြိမ် ဒါမှမဟုတ် (၁)နှစ်မှာ (၁)ကြိမ် လောက်လည်းဖြစ်တယ်။ မနှစ်က သွပ်လန်တယ်၊ သက်ငယ်လန်တယ်၊ ဘယ်ရာသီတွေမှာ ဖြစ်လဲ ဆိုတော့ နွေရာသီ(အဆုံး) မိုးရာသီ(အစမှာ) ဖြစ် လေ့ရှိတတ်တယ်။ ဘယ်လောက်ကြာလဲဆိုတော့ (၁)လလောက်ပဲကြာတယ်။ ပြင်းအားက ၅၀%လောက်တော့ ရှိမယ်ထင်တယ်ဟုပြောပါသည်။ မဖြစ်မှီကြိုတင်သတိပေးတာတွေ ဘာတွေတော့ ကျေးရွာအတွင်းမှာ မရှိဘူး၊ ရေဒီယိုနားထောင်ကြ တယ်။ မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်ပေမယ့် မိုးဘယ်အချိန်ရွာမယ်ဆိုတာသာ အဓိကနား ထောင်တယ်။ လေဘေးအတွက် သိပ်ပြီးနားမထောင်ဘူး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရမှန်းမသိဘူး၊ တစ်ရွာလုံးမှာဆိုရင် သက်ရောက်မှုတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေက သိပ်မရှိဘူး၊ တစ်အိမ်၊ နှစ်အိမ် သာဖြစ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

မီးဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားတာကနည်းတယ်၊ ကြိမ်ရေကတော့ သိပ်မရှိဘူး၊ နွေရာသီမှာ အဖြစ်များတယ်။ မီးဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်သတိပေးချက်တွေတော့ရှိတယ်။ ခရာမှုတ်တယ်။ သံချောင်းခေါက်တယ်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့လည်းရှိသည်။ အဖွဲ့ဝင်(၅)ဦး လောက်တော့ရှိတယ်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်တွေတော့ ခဏခဏနွေ ရာသီတွေမှာ ပြုလုပ်ကြတယ်။ ဖြစ်ပြီးလည်း သတိပေးချက်တွေ ထုတ်ပေးတယ်။ သက်ရောက်မှုတွေက တစ်ရွာ လုံးအနေနဲ့ကတော့ မရှိသလောက် နည်းပါးသည်ဟု ပြောပါသည်။

မိုးခေါင်ခြားတာကတော့ မိုးမရွာရင်ဖြစ်တယ်။ အဲ့လိုဖြစ်ရင် ရေချိုကို ဘယ်ကနေ ဆက်သွယ်ပြီး ရယူ နိုင်မလဲဆိုတာ ကျေးရွာအနေနဲ့ သိရှိမှုရှိလားဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှမေးရာ သိထားတာကတော့ မရှိဘူး။ အခု ရေလျှံတာတွေကလည်း ပြင်ပကသူတို့ဘာသာလာလှူတာပါ။ သစ်တောဌာနတွေကနေ လာလှူတာပါဟု ကျေးရွာ သူ ကျေးရွာသားများမှ ပြောပါသည်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

တိရိစ္ဆာန်သေဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကြိမ်ရေ ဘယ်လောက်ဖြစ်လဲမေးရာ (၂)ကြိမ် လောက်တော့ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်ရာသီတွေမှာ အဖြစ်များလဲဟုမေးရာ နွေရာသီနှင့် ဆောင်းရာသီ တွေမှာ အဖြစ်များတယ်။ ဘယ်လောက်ကြာကြာဖြစ်သလဲဟုမေးသည်။ (၃)လလောက် တော့ကြာတယ် ဟုပြောပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်နဲ့ပတ် သက်ပြီး ကြိုတင်ကာကွယ်မှုဆိုတာတော့ မရှိဘူး၊ ရောဂါဖြစ်မှ ဆရာဝန်တွေခေါ်ပြီး ဆေးထိုး/ဆေးကုတယ်ဟု ပြောပါသည်။ သက်ရောက်မှု နှုန်းကတော့ မွေးမြူရေးကို တစ်ရွာလုံးက လုပ်တယ်။ တစ်အိမ်ကို အနည်းဆုံး ဆိတ်ဆို အကောင်(၆၀)လောက်ရှိတယ်။ တစ်ရွာလုံးဆိုရင်များတယ်ဟုလည်း ပြောပါသည်။ တစ်ရွာလုံးနဲ့ ဆိုရင် ပျက်စီးတာကလည်း (၁၀)ပုံ ပုံရင်(၁)ပုံလောက် ပျက်စီးမှုရှိတယ်ဟု ပူးပေါင်းပါဝင်သူများမှ ပြောပါသည်။

ဝမ်းလျှောရောဂါက တစ်နှစ်ဆိုရင် တစ်ကြိမ်သာဖြစ်တယ်။ ဘယ်ရာသီတွေမှာ ဖြစ်လဲဆိုတော့ နွေရာသီ အကုန် မိုးအစမှာဖြစ်တတ်တယ်။ ကြာတာက အနည်းဆုံး(၄)လ လောက်ကြာတယ်။ မဖြစ်မှီကြိုတင်သတိပေးတာ တွေ လုံဆော်တာတွေကတော့ ကြိုတင်ပြီး ဆေးတိုက်တာတော့ရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ဘယ်လိုလူတွေမှာ အဖြစ်များလဲဟု မေးပါသည်။ ဗဟုသုတနည်းတဲ့သူတွေမှာတော့

အဖြစ်များတယ်။ သက်ရောက်မှုကတော့နည်းတယ်။ ရေကိုသန့်စင်အောင် ရေစစ်အိုးသုံးခိုင်းတယ်။ ရေစစ်အိုးမသုံးတတ်တဲ့လူရှိတယ်။ ရေစစ်အိုးထဲက ရေထွက်အောင် မလုပ်တတ်ဘူး။ အသုံးပြုတတ်တဲ့လူကတော့ ဝမ်းရောဂါအဖြစ်နည်းတယ်ဟု ပြောပြသည်။

ဆည်တက်ခြင်းလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်မြင့် (သိန်း-၁၅၀)ခန့်ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာသူ/သား များ၏ သောက် သုံးရေလုံမှုရှိ၊ တိရိစ္ဆာန်အတွက် ရေရရှိနိုင်ကျေးရွာမှာ ရေပေါလာနိုင်ပါသည်။ ဆည်ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပြီး သစ်ပင်အနည်းငယ်နုတ်ခြင်း ဆည်အနီးအနားမှာရှိတဲ့ယာခင်းတွေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းခြင်းများရှိပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်း အတွက် သင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ်အလယ်အလတ် (၁၅သိန်း)ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်ရှိပြီး ကျေးရွာအတွင်းမှာရှိတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေအတွက် အကျိုးဖြစ်နိုင်၊ တိရိစ္ဆာန်ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်း လာနိုင်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ် (၅)သိန်းခန့်ကုန်ကျစရိတ်ရှိပြီး ကျေးရွာအတွင်း လူတွေအတွက် ဆောက်လုပ်ရေးစရိတ်သက်သာ ကျေးရွာငွေအပြင်မထွက်ဘူး။ အဆောက်အဦအရင်ထက်ခိုင် မာလာနိုင်တယ်။စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေလာနိုင်ပါသည်။ ဆက် လက်၍ အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့်အဆောက်အဦဆောက်လုပ် ရန်ကုန်ကျစရိတ် ကိုယ့်ဒေသ မှလူတွေအပူဒဏ် ကိုခံနိုင်တဲ့ အဆောက်အဦတွေ ပေါများလာနေစရာပေါများလာတယ်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း သင်တန်းပေးရန်ကုန်ကျစရိတ်အလယ်အလတ် (၃)သိန်း ကျေးရွာမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရောဂါ အခက်အခဲတွေကို ကူညီဖြေရှင်း လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဥြန)	မကြာသေးခင် ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ် မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဥြန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်း စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် မိုးခေါင်ခြင်း အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း တပေါင်းတန်ခူး၊ ကဆုန်	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်က ထက် ဒီနှစ်က ပိုပြီးပူပြင်းလာတယ်	ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း - တိရိစ္ဆာန်တွေအတွက်အစားရစာရှားပါးလာခြင်း။	ကဆုန်လနယုန်လဆန်း မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန်ရွာသောလမှာ ဝါဆိုဝါခေါင်တော်သလင်းလတွေမှာ မိုးရွာမယ်	-ယခုရှိသော ရေတွင်းများအား ပြန်လည်ပြုပြင်ပြီး မွန်းမဲခြင်းများပြုလုပ်ခြင်း	- အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကော်မတီဝင်များ	သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် မိုးခေါင်ခြင်း အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သဘာဝကုန်းကျေးရွာသည် သမိုင်းအချက်အလက်အရ မိုးလေဝသ နှင့်လေပေဒ အရ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလက အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့ခြင်း မိုးပုံမှန်မရွာခြင်းများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။လက်ရှိအခြေအနေမှာ နေအရမ်းပူခြင်း၊ အရင်နှစ် ကထက် ဒီနှစ်ပိုပြီး အပူချိန်လွန်ကဲလာခြင်းများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းကြောင့် ဆက် လက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအခြေအနေများမှာ ရေတွင်း ရေကန်များတွင် ရေများရှားပါလာခြင်း ၊တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာများကို ခက်ခဲစွာရှာဖွေရခြင်း များဖြစ်နေပါသည်။ မိုးလေဝ သခန့်မှန်းချက်များအနေဖြင့် ကဆုန်၊နယုန်လဆန်းများတွင် မိုးများပုံမှန်ရွာသွန်းလာပြီး ဝါဆို၊ ဝါခေါင်များတွင် မိုးများပိုများစွာ ရွာသွန်းလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာကော်မတီများအနေဖြင့် ယခုရှိ နေသောရေတွင်းများကို ပြန်လည်မွမ်းမံခြင်း၊ပြုပြင်ခြင်းများပြုလျက်ရှိပြီး ၎င်းအရာများကို ရေရှည် တည်တံ့အောင် စောင့်ကြည့်ရမည့်တာဝန်များ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ ၊ရွာသူ/သားများသာ ဖြစ်ကြ သည်ဟုဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်း (သင်တန်း)	ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်း	အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့် အဆောက်အဦး	ကျန်းမာရေးစောက်ရှောက်မှုသင်တန်း	စုစုပေါင်း ရမှတ်	အဆင့်
ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း		ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	၄	၁
တိရစ္ဆာန်များရောဂါ ကာကွယ်ခြင်း(သင်တန်း)			တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်းသင်တန်း	တိရစ္ဆာန်များရောဂါ ကာကွယ်ခြင်းသင်တန်း	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကာကွယ်ခြင်းသင်တန်း	၃	၂
ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်း				ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်း	ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း	၁	၄
အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့် အဆောက်အဦး					ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း	၀	၅
ကျန်းမာရေးစောက်ရှောက်မှုသင်တန်း						၂	၃
	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်း (သင်တန်း)	ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်း	အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့် အဆောက်အဦး	ကျန်းမာရေးစောက်ရှောက်မှုသင်တန်း	စုစုပေါင်း ရမှတ်	အဆင့်
ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း		ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	၄	၁

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာရှိ အခက်အခဲပြဿနာများကို ထုတ်၍ ဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများမှာ ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များရောဂါကာကွယ်ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်းများပေးခြင်း၊ အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့် အဆောက်အဦများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်းများပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းကို ဆည်တက်ခြင်း၊ ကန်တက်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်မှာဖြစ်ပါသည်။ အပူဒဏ်ခံနိုင်သော အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်းများပေးခြင်းများလုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆည်တက်ခြင်းအဆင့်(၁)၊ တိရိစ္ဆာန်များ ရောဂါကာကွယ်ခြင်းအဆင့်(၂)၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်းများပေးခြင်းများ (၃)၊ ဆောက်လုပ်ရေး သင်တန်းများပေးခြင်း(၄)၊ အပူဒဏ်ခံနိုင်သော အဆောက်အဦများ(၅) တို့ကို ဖြစ်ကြောင်းကို အဆင့်ဆင့် ဆွေးနွေးပြီး သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ကုန်ကျစရိတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်	အကျိုးအမြတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်	စုစုပေါင်း
ဆည်ပြုလုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း						
စီးပွားရေး	ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်မြင့် (သိန်း-၁၅၀)	၃	စီးပွားရေး	ကျေးရွာသူ/သားများ၏ သောက်သုံးရေလုံလုံမှုရှိ၊ တိရိစ္ဆာန်အတွက် ရေရရှိနိုင်ကျေးရွာမှာ ရေပေါလာနိုင်	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ဆည်ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိ/ သစ်ပင်အနည်းငယ်နုတ်	၁	ပတ်ဝန်းကျင်	ဆည်အနီးအနားမှာရှိတဲ့ယာခင်းတွေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမယ်/	၂	
လူမှုရေး	ဆည်ပတ်ဝန်းကျင်ယာခင်း ပိုင်ရှင်များနဲ့စကားများနိုင်	၁	လူမှုရေး	ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရွာများရေရရှိနိုင်တယ်	၃	
		၃			၈	၁၁
တိရိစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်း(သင်တန်း)						
စီးပွားရေး	သင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ်အလယ်အလတ် (၁၅သိန်း)	၂	စီးပွားရေး	ကျေးရွာအတွင်းမှာရှိတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေအတွက် အကျိုးဖြစ်နိုင်၊ တိရိစ္ဆာန်ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းလာနိုင်၊	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ကျေးရွာအနီးအနားမှာရှိတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုမရှိ	၃	ပတ်ဝန်းကျင်	ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာတွေကို အထောက်အကူပြုနိုင်တယ်	၂	
လူမှုရေး	-	၂	လူမှုရေး	ကျေးရွာအတွင်းမှာ သင်မွေးကုန်တဲ့အတွက် လူမှုရေးအကျိုးရရှိ	၂	

				နိုင်		
		၇			၇	၁၄
ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်း						
စီးပွားရေး	သင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ် (၅)သိန်း	၂	စီးပွားရေး	ကျေးရွာအတွင်းလူတွေအတွက် ဆောက်လုပ်ရေးစရိတ်သက်သာ ကျေးရွာငွေအပြင်မထွက်ဘူး၊ အဆောက်အဦးအရင်ထက်ခိုင်မာလာ	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သစ်တွေကို အိမ်ဆောက်ရန် ခုတ်လှဲပြီး သစ်ပြုန်းတီးနိုင်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်	ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာများ ကိုလိုက်ပြီး ဆောက်လုပ်ခြင်း ဖြင့် စီးပွားရေးပြေလည်လာနိုင်	၁	
လူမှုရေး		-			-	
		၄			၄	
အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့်အဆောက်အဦးဆောက်လုပ်ခြင်း						
ပတ်ဝန်းကျင်	အဆောက်အဦးဆောက်လုပ် ရန်ကုန်ကျစရိတ်	၃	ပတ်ဝန်းကျင်	ကိုယ့်ဒေသမှလူတွေအပူဒဏ် ကိုခံနိုင်တဲ့အဆောက်အဦးတွေ ပေါများလာနေစရာပေါများလာ တယ်။	၃	
စီးပွားရေး	အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့်အဆောက် အဦးဆောက်လုပ်ခြင်း တွင် ထိခိုက်မှုမရှိ	၂	စီးပွားရေး	အပူဒဏ်များပြီး လူများအလုပ် ကောင်းမွန်စွာမလုပ်နိုင်ခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်	၁	
လူမှုရေး	-	၁	လူမှုရေး		၁	
		၆			၅	၁၁
ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း						
စီးပွားရေး	သင်တန်းပေးရန်ကုန်ကျစ ရိတ်အလယ်အလတ် (၃)သိန်း	၂	စီးပွားရေး	ကျေးရွာမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရောဂါ အခက်အခဲတွေကို ကူညီဖြေရှင်း နိုင်တယ်။	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ကျေးရွာအနီးအနားမှာရှိတဲ့ ကျေးရွာတွေကို အကူအညီ ပြုနိုင်	၁	ပတ်ဝန်းကျင်	ကိုယ့်ကျေးရွာနှင့် ဘေးပတ်ဝန်း ကျင်ကျေးရွာတွေ ဆေးနှင့်ပတ် သက် (ကျန်းမာရေး) အထောက် အကူပြုနိုင်	၂	
လူမှုရေး		၁	လူမှုရေး		၂	
		၄			၇	၁၁

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဆည်တက်ခြင်းလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်မြင့် (သိန်း-၁၅၀)ခန့်ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာသူ/သားများ၏ သောက် သုံးရေဖူလုံမှုရှိ၊ တိရိစ္ဆာန်အတွက် ရေရရှိနိုင်ကျေးရွာမှာ ရေပေါလာနိုင်ပါသည်။ ဆည် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အကျိုးသင်ရောက်မှုရှိပြီး သစ်ပင်အနည်းငယ်နုတ်ခြင်း ဆည်အနီးအနားမှာရှိတဲ့ ယာခင်းတွေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းခြင်းများရှိပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် သင်တန်း ပေးရန် ကုန်ကျစ ရိတ်အလယ်အလတ် (၁၅သိန်း)ခန့်ကုန်ကျစရိတ်ရှိပြီး ကျေးရွာအတွင်းမှာရှိတဲ့

တိရိစ္ဆာန်တွေအတွက် အကျိုးဖြစ်နိုင်၊ တိရိစ္ဆာန်ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းလာနိုင်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး သင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ် (၅)သိန်းခန့်ကုန်ကျစရိတ်ရှိပြီး ကျေးရွာအတွင်းလူတွေအတွက် ဆောက်လုပ်ရေးစရိတ်သက်သာ ကျေးရွာငွေအပြင်မထွက်ဘူး၊ အဆောက်အဦအရင်ထက်ခိုင်မာလာ နိုင်တယ်၊ စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေလာနိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့်အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ရန် ကုန်ကျစရိတ် ကိုယ့်ဒေသမှလူတွေအပူဒဏ်ကို ခံနိုင်တဲ့အဆောက်အဦတွေ ပေါများ လာ နေစရာပေါများလာတယ်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း သင်တန်းပေးရန်ကုန်ကျစ ရိတ်အလယ်အလတ် (၃)သိန်း ကျေးရွာမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရောဂါ အခက်အခဲတွေကို ကူညီဖြေရှင်း လာ နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

စဉ်	ဖော်ပြချက်	လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင် ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာဆောင် ရွက်မလဲ	ဘယ်သူ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်စေ ခြင်းနှင့် မှန်းဆ ချက်
၁။	ဝမ်းလျော့ဝမ်း ပျက်	ကျန်းမာရေးအသိ ပညာပေး သင်တန်းပေးခြင်း ကျန်းမာရေး အလေ့အကျင့် အကောင်းများ ပြုလုပ်ပညာပေး ခြင်း	တစ်ရွာလုံး UNHAPIT မှ အဖွဲ့ ဝင်ကော်မတီများ	၁ ရက်သင်တန်း ၅ ရက်/ ဆယ်အိမ်မှူး/ ရာအိမ်မှူးမှ အကူအညီ တောင်း	ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း မသုံးသေးတဲ့အိမ် ကိုသုံး	တစ်ရွာလုံး စက်သမား၊ ကော် မတီအဖွဲ့တစ်ရွာ လုံး	၃၀၀၀၀/-	ကဆုန်လမှ တပို့ တွဲအထိ လူမစု
၂။	တိရိစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီး	မွေးမြူရေးဆိုင် ရာပြုလုပ်ပညာ ပေးခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	VDC အဖွဲ့	၁ ရက်အစည်း အဝေးပြုလုပ် ခြင်း	ဘုန်းကြီးကျောင်း	ကျေးရွာမှ(၂) ပေတက်	(၁၅) သိန်း	-
၃။	မိုးခေါင်ရေရှား	သောက်သုံးရေအ တွက် ဆည် ပြန်လည်တူး ဖော်ပေးခြင်း	VDC ကော်မတီ အဖွဲ့	အစည်းအဝေး ခေါ်(၁)ရက်ခေါ် ကော်မတီဖွဲ့ခြင်း တာဝန်ခွဲခြင်း၊ ဆည်တူးဖော်ခြင်း၊ တစ်လရေ ရှည်ထိန်းသိမ်း ရေးအတွက် သစ်ပင်စိုက်	ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းဖွံ့ဖြိုး ရေးဆည်ရွာရဲ့ နောက်တောင် ဘက်ဆည် ဘေးပတ်ဝန်း ကျင်	ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် (၅)ယောက်	(၁၅၀)သိန်း	ကဆုန်လမှ တပို့ တွဲအထိ
၄။	လေထန်ခြင်း	လေထန်ခံနိုင် သောအဆောက် အဦများ ဆောက်လုပ်ရန် နည်းပညာပေး ခြင်း	VDC ကော်မတီ အဖွဲ့	တစ်လခွဲသင်တန်း ပေးရန်	သင်တန်းရှိတဲ့ နေရာ	ရွာသူ/သားဆောက်	(၅) သိန်း	-
၅။	မီးဘေးအန္တရာယ်	မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ များအားကောင်း	ကော်မတီအဖွဲ့ (မီးသတ်)	သင်တန်း(၁၄) ရက်အစည်းအ	အုပ်စုရွာ	သင်တန်းနေရာသို့ သွားတက်ရန်	၂၅၀၀၀၀/-	-

စဉ်	ဖော်ပြချက်	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်သူ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်
		လာစေရန် စွမ်းဆောင်ရည်များ မြှင့်တင်ပေးခြင်း		ဝေးခေါ်ပြန်လည်ပေးမှုခြင်း				
၆။	အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း	အပူလွန်ကဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာနေထိုင်တတ်ရန် အသိပညာပေးခြင်းနှင့် နေရာများဖန်တီးထားခြင်း	VDC ကော်မတီအဖွဲ့	ထန်းရွက်၊ ထန်းလက်စုဆောင်း လူနားနေရန် အဆောက်အဦဆောက်ရန်	မိမိကျေးရွာအတွင်း	ကျေးရွာလမ်း၊ စာကြည့်တိုက်	-	လူတိုင်းစေလိုက်မလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း
၇။	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	လူငယ်/ လက်လုပ်လက်စား	အမျိုးသမီးများအား စက်ချုပ်သင်တန်းနှင့် အမျိုးသားများအားဆိုင်ကယ်ပြင်သင်တန်းပေးခြင်း	သင်တန်း နေရာသို့သွားတက်ရန်	ကျေးရွာ	(၂၀)သိန်း	လတ်တလော စားဝတ်နေရေးအတွက် အချိန်မပေးနိုင်
၈။	မိုးခေါင်ခြင်း အပူရှိန်လွန်ကဲခြင်း	နှစ်စဉ်သစ်ပင်စိုက်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း	တစ်ရွာလုံး	သစ်တောဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်	ကျေးရွာလမ်း၊ စာကြည့်တိုက်		(၁)သိန်း	မိုးရေရှိ ရန်
၉။	သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့် သွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	တောင်သူ	သင်တန်းပေးခြင်း စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၊ သွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	ကျေးရွာ		(၂၀)သိန်း	ရေရရှိရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိုးခေါင်ရေရှားတာကို ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်မလဲဟု မအေးမြတ်ခိုင်က မေးခဲ့ရာ ဦးကျော်ငွေနှင့် ဦးမောင်တို့မှ ကန်ဆယ်မယ်၊ ဆည်ဆယ်မယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ နောက်အစည်းအဝေးခေါ်ပြီး ရေကော်မတီအဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး လုပ်ဆောင်မယ်။ ကန်နှင့်ဆည်ကို စက်များနှင့်တူးမယ်၊ ဆယ်မယ်၊ စက်သမား စားဝတ်နေရေးအတွက် ရွာကစီစဉ်ပေးမယ်ဟု အားလုံးကပြောခဲ့ပါသည်။ ဆည်နှင့်ကန်ကို ရေရှည် တည်တံ့အောင် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အစည်းအဝေးခေါ်ပြီး အဖွဲ့အစည်းနှင့်သေချာအောင်လုပ်မယ်ဟု ဒေါ်ခင်သန်းနုနှင့် ဦးကျော်ငွေတို့မှ ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ကဆုန်လမှ တပေါင်းလအထိရေရှိနေ၍ ဆည်ကို ဆယ်လိုမရဘူး၊ ၃ လပိုင်းနှင့် ၅ လပိုင်းတွင်လုပ်မယ်ဟု အားလုံးကပြောခဲ့ကြပါ သည်။ ဆည်ကို ရွာရဲ့အနောက်တောက်ဘက်ဆည်ကိုတူးမယ်ဟု ဒေါ်အေးသန်းနှင့် ဒေါ်ခင်တုတ်တို့မှ ပြောခဲ့ရာ အားလုံး က ထောက်ခံခဲ့ကြပါသည်။

လေထန်တာကို ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်မလဲဟု မအေးမြတ်နိုင်မှမေးခဲ့ရာ ရွာသားအားလုံးမှ အဆောက်အအုံ ကို ခိုင်မာအောင် ဆောက်ဖို့လိုတယ်။ ဆောက်လုပ်ရေး နည်းပညာသင်တန်းပေးတဲ့ နေရာကို သွားတက်မယ်၊ ကျေး ရွာမှ(၂)ယောက်တက်ပြီး သင်တန်းမှပါလာသောနည်းပညာများကို တစ်ရွာလုံးကို ပြန်ပေးမယ်ဟု မခင်သန်းနုမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ကုန်ကျငွေခန့်မှန်းအားဖြင့် (၅)သိန်းလောက် ကုန်မယ် သင်တန်းကို ၃ လပိုင်းနှင့် ၅ လပိုင်းတွင် လုပ်မှ ရွာကအားတယ်ဟု ရွာသူ/သားများအားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။

မီးဘေးကို ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်သလဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားအားလုံးက အဖွဲ့ဖွဲ့မယ် သင်တန်းတက်ခြင်း၊ သင်တန်းကရလာသော အသိပညာဗဟုသုတများကို ရွာသူ/သားများအားလုံးကို ပြန်လည်ပြောပြမယ်၊ ကော်မတီ အဖွဲ့(၅)ယောက်တက်မယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းတစ်ခါတက် ရင်(၁၄)ရက်ကြာတယ်၊ ကုန်ကျငွေကတော့ (၂)သိန်းခွဲလောက်ကုန်ကျမည်ဟု ဦးကျော်ငွေမှ ပြောခဲ့ပါ သည်။ သင်တန်းကို(၂)လပိုင်း (၃)လပိုင်း ဖေဖော်ဝါရီလ မှတက်ရင် အဆင်ပြေတယ်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။

အစည်းအဝေးကို အေးမြတ်နိုင်စတင်မိတ်ဆက်ပြီး စတင်ခဲ့ပါသည်။ အေးမြတ်နိုင်မှာ အရင်နေ့က ပြသနာတွေကို ပြန်လည်မေးမြန်းခဲ့ရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ ဝမ်းလျှောဝမ်းပြတ်ရောဂါ၊ တိရိစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီး ခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ လေထန်ခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ဖြစ်တယ်ဟု အား လုံးကပြောခဲ့ကြပါသည်။

ဝမ်းလျှောရောဂါလျော့နည်းအောင် အသိပညာပေးသင်တန်းပေးဖို့လိုတယ်ဟု ရွာသားများမှ ပြောပါသည်။ တစ်ရွာလုံးကို အစည်းအဝေးခေါ်ပြီး လုပ်မယ်ဟုပြောပါသည်။ ဘယ်နေရာမှာလုပ်မလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ ရွာဘုန်းကြီးကျောင်းမှာပဲလုပ်မည်ဟု အားလုံးကပြောပါသည်။ သင်တန်းကုန် ကျငွေကတော့ ငါးသောင်း(၅၀၀၀၀) လောက်ကုန်ကျမည်ဟု ရွာသားများမှ ပြောခဲ့ရာ ဦးတစ် ယောက်မှာမကုန်ဘူး များတယ်ဟု ပြောပါသည်။ သုံးသောင်း(၃၀၀၀၀) လောက်ပဲကုန်ကျမယ်။ ကဆုန်လမှ တပို့တွဲလကို သင်တန်းပေးလို့မရဘူး၊ ရွာသူ/သားများ ကမအားဘူး၊ လူမစုံဘူးဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။ မတ်လတွင်လုပ်မယ်။ အဲ့တာဆိုအဆင်ပြေတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ရေကောင်း ရေသန့်လည်းရဖို့လိုတယ်။ ရေကိုစစ်သုံးရင်ကောင်းမယ် ရေစစ်အိုးတွေလည်းရှိတယ်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ရေစစ်အိုးတွေလာလျှင် UNHABIT အဖွဲ့ကို အကူအညီတောင်းပြီး ရေစစ်ပုံပြန်ပြီး လုပ်ပြခိုင်းမယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ တစ်ရွာလုံးလုပ်မလားဟု အေးမြတ်နိုင်က မေးခဲ့ရာ ရွာသူ/ရွာသားများမှ မသုံးတဲ့ အိမ်တွေကို လုပ်ခိုင်းမယ် မေလတွင်စလုပ်မယ်ဟု ပြောခဲ့ကြပါသည်။

တိရိစ္ဆာန်များ ရောဂါကျရောက်တာကို ဘယ်လိုလုပ်မလဲဟု အေးမြတ်နိုင်ကမေးခဲ့ရာ တိရိစ္ဆာန် ရောဂါကာ ကွယ်ရေး သင်တန်းပေးဖို့လိုတယ်ဟု ဦးကျော်ငွေမှ ပြောခဲ့ရာ သင်တန်းကို တစ်ရွာလုံး ပေးမယ်ဟု ဦးမောင်က ပြောရာ ရွာသူ/သားများက တစ်ရွာလုံးပေးဖို့မလိုဘူး ငါးယောက်လောက်ကို အဖွဲ့ဖွဲ့ပြီးလုပ်မယ်၊ ရွာဘုန်းကြီး ကျောင်းမှာလုပ်မယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းပေးပြီး တစ်ရွာလုံးကို ဆေးများလိုက်ပြီး ထိုးပေးခြင်းများ လုပ်မယ်ဟု ဦးကျော်ငွေမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းကုန်ကျ ငွေခန့်မှန်းအားဖြင့် (၁၅)သိန်းလောက်ကုန်မယ်ဟု ပြောပါသည်။ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း ဘယ်လို

ဆောင်ရွက်မလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှမေးခဲ့ရာ အပူချိန်ခံနိုင်ရည်စွမ်းရှိတဲ့ အဆောက်အဦ ဆောက်နေခြင်း များပြုလုပ်မယ်ဟု ဦးကျော်ငွေကပြောခဲ့ပါသည်။ ထန်းရွက်များကို စုဆောင်းပြီး လူနေရန်အ ဆောက်အဦ များ ဆောက်နေခြင်းတို့လုပ်မယ်ဟု အားလုံးကပြောခဲ့ကြပါသည်။ ရွာသူ/သားများက မေလတွင် လုပ် ဆောင်မယ်ဟု ပြောပြီး အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

သဘွတ်ကုန်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်အစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရာဇဝေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်

သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

ဦးစိန်ကြိုင် - နာယက

ဦးသိန်းသိန်း - ဥက္ကဋ္ဌ

ဦးအောင်ကျော်မြင့် - ဘဏ္ဍရေးမှူး

ဦးစိန်အောင်ခင် - စာရင်းကိုင်

ဒေါ်ခင်သန်းနု - စာရင်းကိုင်/စစ်

ဒေါ်ဌေးကြည် - စာရင်းကိုင်

ဘဏ္ဍရေးမှူးတာဝန်များ - စာရင်းရှင်းတမ်းပြုလုပ်ပေးရမည်၊ ဝင်ငွေထွက်ငွေတွေကိုစစ်ဆေးပေးရမည်။

စာရင်းကိုင် - စာရင်းများကို အသေးစိတ်မှတ်တမ်းရေးသွင်းထားရမည်။

စာရင်းစစ် - လုပ်ငန်းတစ်ခုအကောင်အထည်ဖော်ပြီးလျှင် စာရင်းဇယားဝင်ငွေထွက်ငွေ မှန်မမှန်စစ်ဆေးရမည်။

အဖွဲ့ဝင် - ကော်မတီအဖွဲ့တွေအားလုံးပူးပေါင်းပြီးလုပ်ငန်းတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

၀၉ - ၇၉၅၉၉၄၄၉၁ ဦးစိန်ကြိုင်၊ ဦးကျော်ဝင်းစိန် - ၀၉၇၉၆၁၆၁၆၈၉ (အပြောင်းအလဲရှိနိုင်သည်)

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်ထုတ်ပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလု
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ)

မိုးခေါင်လျှော့/တိုက်ခတ်မှုများ သေဆုံးခြင်း၊ ဖိခဲသော

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ၊

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဝဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) မရှိပါ
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ ဖြစ်စဉ် မဖြစ်ဘဲ ဖွားတမ်း မပြုရတာကားအဓိကရင်

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်တိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)
မရှိဘဲဖြစ်ပြီး တစ်ပြုရန် သံချောင်းနှင့် တံခွန်ချင်းအောက်/ဖိခဲလောင်လျှင် ဘက်တိုက်

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်တိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ) ဘက်အိုး ဖွယ်တို၊ မသင့်စွမ်း၊ မသင့်တော်ကားလွယ်နိုင်

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အမြဲပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) မှု စဉ်းစားရုံ ဂုဏ်ထူး ဂွာ <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု မြေ ရင်စောက်ရင် ဖြို နှိပ်</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) မြေ (ရုံ) ဆိုရင်လေ 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့များရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။ မြေစေ့စေ့ ဝယ်၊ ကျောက်ကျောက် မှု လာရင် လေ</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။ <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။
<p>စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု</p> <p>အားသာချက်များ -</p> <p>အားနည်းချက်များ -</p> <p>အကြံပြုချက်များ -</p>	
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ	
<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာသားအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>

<p>ခုတိယအဆင့် /အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ _____</p> <p>၂ <u>အယ်လ်အိုင်အယ်အိုင်</u></p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>ရှိ ☒ မရှိ ☐</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယေးကို ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>ရှိ ☒ မရှိ ☐</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း <u>မူကြီး ဖြစ်နေ</u></p> <p><u>သူ့၊ ဤမူကြီး ဝေးသံ တွင် အကျယ်အဝန်း သို့မဟုတ် ရေဒီယိုပေးစနစ်၊</u></p>
---	--

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့၊ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

☒ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးဒေပါကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☒ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြင့်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို(VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥခြေ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ ခေါင်းလောင်း၊ အာဂျီဂျက်

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကျေးပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအညွှန်း ပစ္စည်းများ

- ဓရ
- စွမ်းအင်
- မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောဧရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြင်ဆင်မှုကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ မီးသံဆောင်းခေါက် / ချောမွေ့

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အခြေအပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နိုးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ ချောမွေ့ / သံဆောင်း ခေါက်

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးငြာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက။ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးငြာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။ _____

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးငြာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တွက်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ ရေတိုက်လျှင် ရေလာမျှတပင်

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ _____

မင်းကျော်မိုး

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနစ်ချုပ်လင်းညွှန်ချက်များ
၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၅။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၆။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

အေး: ၆၀၀

Books => 9 စု
၈၀၆ => 4 စု

Books => 4+4 => 2 စု
၈၀၆ => 4 => 1 စု

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

သတ္တဝါကျင့်

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရောက်မှုအခြေပြင်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုပုဂ္ဂိုလ်က သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရွက်မှုအချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

- ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။
- အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
- အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။
- အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
- ပုံမှန်သို့မဟုတ် ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။
- ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
- ပုံမှန်သူ(က-၊ မ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ မ-)
- ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
- မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ မူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း	မရှိ	မရှိ
ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာခြေခံများ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေခတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။	✓	

BBG BMAG
GVC ၁၀၄, ၅, ၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များစီးရှိုခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။	✓ သမိုင်း	✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။	✓	
လူတွေရဲ့သုသာန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အအုံ၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အအုံဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		မရှိ
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		မရှိ
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။	✓	

မရှိ

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။	✓	
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်ပါသလား။	✓	
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	၁၅/၁၁/၂၀၁၆
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	၁၅/၁၁/၂၀၁၆
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံမှန်ပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် တရားရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက်ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှုတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် တရားကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ တရားကို ထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။ ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက်သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။

၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ်ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။